

Külső világ tevékeny megismerése

Óvodai Nevelési Program

Tiborszállási „Nyitnikék” Adventista Óvoda

Készült: 2016. 08. 25.

Készítette: Fenyvesi Ferencné
Óvodavezető

Tartalom

I. BEVEZETÉS	5
1. Az óvoda hivatalos adatai:	6
2. Programunk az alábbi alapelvek tükrében készült:	8
4. Az óvoda bemutatása:	11
4.1. Szakmai kompetenciánk:	13
II. GYERMEKKÉP ÓVODAKÉP	14
1. Gyermekkép:	14
2. Óvodakép:	15
3. Pedagógiai szemléletünk:	17
4. Küldetésnyilatkozatunk:	18
5. Intézményünk jövőképe:	19
6. Nevelőmunkánk alapja:	19
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	20
1. A program nevelési céljai:	20
2. Legfőbb alapelveink:	20
3. Nevelési feladatok:	20
3.1. Érzelmi nevelés és szocializáció	20
3.2. Feladataink:	23
4. Egészséges életmódra nevelés	25
4.1. Táplálkozás	25
4.2. Testmozgás	26
4.3. Víz	26
4.4. Napfény	26
4.5. Mérsékletesség	26
4.6. Levegő	26
4.7. Pihenés	27
4.8. Hit	27
5. Az egészségnevelés fő feladatai:	27
5.1. Feladataink:	28
6. Anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	29
6.1 Feladataink:	30
7. Óvodánk cél és feladatrendszere	32
IV. AZ ÓVODI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	34
1. Személyi feltételek:	34
2. Humán erőforrás:	35
2.1 Pedagógusképünk:	35
2.2. A pedagógus, mint kulcsszereplő:	35
2.3. A dajka, mint a nevelőmunkát segítő dolgozó:	36
3. Továbbképzési alapelveink:	37
4. Tárgyi feltételek:	38
4.1. Az óvoda épülete, elhelyezkedése:	38

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

4.2. Folyamatosan szeretnénk javítani feltételeinket a fent leírtakon túl:	39
4.3. Az Óvoda programban meghatározott céljaihoz rendelt eszközrendszere:	40
2. sz. melléklet 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelethez	40
JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről .	40
4.4. A játéktevékenységek eszközei:	40
4.5. Óvodai mesés- és ismeretterjesztő könyvek valamint a szakkönyvi ellátottság:	40
4.6. Étkezésben szükséges eszközök:	41
5. Az óvodai élet megszervezése:	41
5.1. Óvodánk napirendje	41
5.2. Kialakításának elvei:	41
5.3. Óvodánkban a csoportok részben folyamatos napirenddel működnek:	42
6. Óvodánk hetirendje	42
6.1. A hetirend kialakításának szempontjai:	42
7. A fejlődés nyomon követésének dokumentumai	43
7.1. Mulasztási napló	43
7.2. Csoportnapló	43
7.3. A gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.....	45
8. Az óvoda kapcsolatai	46
8.1. A család	47
A kapcsolattartás formái:	47
Kapcsolat egyéb intézményekkel:	47
8.2. Az iskola	48
9. Gyermekvédelem az óvodában	49
9.1. Jogszabályok	51
9.2. A hátrányos helyzetű gyermek, tanuló, hallgató meghatározása	51
9.3. Halmazottan hátrányos helyzetű	52
9.4. Veszélyeztetett helyzetben van az a gyermek, aki:	53
9.5. A tanköteles korú gyermekek igazolatlan hiányzása esetén feladataink:	54
9.6. Az igazolatlan hiányzások minimalizálása érdekében:	54
9.7. Feladataink:	55
10. Az óvodába és az iskolába lépés feltétele	57
10.1. Óvodába lépés:	57
10.2. Iskolába lépés:	57
10.3. Az iskolaérettség törvényi szabályozása	57
V. AZ ÓVODA SPECIÁLIS FELADATAI	59
1. Integrált nevelés	59
1.1. Célja:	59
1.2. Feladata:	59
1.3. A felzárkóztatás főbb területei:	59
1.4. Cél:	60
1.5. Ennek érdekében feladat:	60
2. Gyermekvédelem – gyermekvédelmi feladatok	61
3. Differenciálás – hátránykompenzálás – tehetséggondozás:	62
VI. HITÉLET	62
VII. AZ ÓVODAI ÉLET, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	64

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

1. A játék.....	64
1.1 Legfontosabb óvodánkban a szabad játék túlsúlyának érvényesülése:	65
1.2. Feladataink:	66
2. Vers, mese.....	67
2.1. Céljaink:	67
2.2. Feladataink:	68
3. Ének, zene, énekes játék	69
3.1. A tevékenység célja:	69
3.2. Feladataink:	69
4. Rajzolás, mintázás, kézimunka	71
4.1. A tevékenység célja:	71
4.2. Feladataink:	71
5. Mozgás, mozgásos játékok	72
5.1. A tevékenység célja:	72
5.2. Feladataink:	73
6. A külső világ tevékeny megismerése.....	74
6.1. Környezet- és természetvédelem	74
6.2. Céljaink:	75
6.3. Feladataink:	75
7. Munka jellegű tevékenységek.....	77
7.1. Tevékenységünk célja:	77
7.2. Feladataink:	78
7.3. Munkafajták óvodánkban:	78
8. A tevékenységben megvalósuló tanulás	79
8.1. A kompetencia alapú fejlesztés célja:	79
8.2. A pedagógiai fejlesztés feladata:	79
8.3. Pedagógiai alapvetések kiemelt területei:	79
8.4. A pedagógiai fejlesztés folyamatának várható eredményei:	80
8.5. Az elemi alapkészségek a következők:	81
8.6. A tanulás lehetséges formái az óvodában:	82
8.7. Feladataink:	82
VIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	83
1. A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:	84
2. Az egészségesen fejlődő gyermek:	84
3. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek:	85
4. Érzelmi nevelés, szocializáció:	86
5. Egészséges életmódra nevelés:	86
6. Játék:	86
7. Mese-vers:.....	87
8. Ének, zene, énekes játék:	87
9. Rajzolás, mintázás, kézimunka:	88
10. A mozgásos játékok:	88
11. Külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalommal is):	89
12. Munka jellegű tevékenység:.....	90
IX. A Z ÓVODA ÜNNEPÁLYEI, HAGYOMÁNYAI.....	90
1. Hagyományok, jeles napok, ünnepek:	90

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

2. A mindennapi élet hagyományai:	91
3. Óvodánk jeles napjai:.....	91
X. AZ ÓVODA SZOLGÁLTATÁSAI	93
1. Nevelési időben szervezett szolgáltatás:.....	93
XI. INTÉZMÉNYI BELSŐ ÖNÉRTÉKELÉSI CSOPORT	93
• A BECS (Belső Értékelési Csoport) csoport munkáját a csoporttagok határozták meg az éves munkatervükben, amely elősegíti a pedagógusok tervezett önértékelését	94
XII. FELHASZNÁLT IRODALOM.....	94
XIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	97
XIV. Mellékletek	100
14.1 Az óvoda eszközzjegyzéke	101
Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális)	101
eszközeiről és felszereléséről.....	101

I. BEVEZETÉS

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját és a törvényességet figyelembe véve módosította nevelőtestületünk a „**Külső világ tevékeny megismerésére**” épülő Pedagógiai Programunkat.

A módosítást az indokolta,

2011. CXC. köznevelési törvénynek való megfelelés.

Módosult az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VII. 20.) Korm. rendelet.

A módosító jogszabály a

255/2009. (XI. 20.) Korm. rendelet, amely 21. § (1) bekezdése előírja, hogy az óvodáknak helyi nevelési programjukat a rendeletben meghatározottak szerint felül kell vizsgálniuk, és ehhez kell igazítaniuk a Helyi Nevelési Programot, melyet első ízben a 2012/2013-as nevelési évben kell alkalmazniuk.

Óvodánk működtetését 2012. szeptember 1-től a Hetednap Adventista Egyház veszi át, amely szintén indokolja a Helyi Óvodai Pedagógiai program felülvizsgálatát.

Programunka többször módosítottuk a törvényi előírásoknak megfelelően: 2013. 08., 2014. 07., 2015. 08. az önértékelés rendszerének elvárásai alapján.

Jelenlegi programmódosítást az alapító okirat módosítása teszi szükségessé, az óvoda hivatalos adataiban történt változások. Az eredeti dokumentumok másolatának részleteit rögzítem a pedagógiai programban.

1. Az óvoda hivatalos adatai:

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: SZ/152/01785-2/2016.

Tárgy: Tiborszállási „Nyitnikék” Adventista Óvoda módosított adatainak nyilvántartáson történő átvezetése

Ügyintéző: Trizner-Szabó Anita

Telefon: +3642/599-319

HATÁROZAT

A **Hetednapos Adventista Egyház** (továbbiakban: Kérelmező; székhelye: 2119 Pécel, Ráday u. 12.) mint fenntartó képviselője által Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatalhoz (továbbiakban: Kormányhivatal) benyújtott kérelem alapján, a **Tiborszállási „Nyitnikék” Adventista Óvoda** (továbbiakban: Intézmény; székhelye: 4353 Tiborszállás, Petőfi Sándor u. 9.; OM azonosító: 201845) adataiban bekövetkezett változásokat a Kormányhivatalnál vezetett nem állami, nem települési önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények nyilvántartásában alábbiak szerint a 462/2012. számú

nyilvántartáson átvezetem.

A köznevelési intézmény adatai a 462/2012. számú nyilvántartásban

(dőlt betűvel szedett módosításokat is magába foglalóan)

az alábbiak szerint szerepelnek:

- Az intézmény nyilvántartási száma:** 462/2012.
Az intézmény neve: Tiborszállási „Nyitnikék” Adventista Óvoda
Az intézmény rövidített neve: Tiborszállási Adv. Óvoda
Az intézmény OM azonosítója: 201845
Az intézmény székhelye: 4353 Tiborszállás, Petőfi Sándor u. 9.
Az intézmény alapítója, fenntartója és székhelye:
Hetednapos Adventista Egyház
2119 Pécel, Ráday u. 12.
Az intézmény pénzforgalmi számlaszáma: 117840009-20204103
Az intézmény adószáma: 18518942-1-15
Az intézmény képviselőjére jogosult személy neve: Fenyvesi Ferencné intézményvezető
Ócsai Tamás egyházelnök
Tóth Sándor ADHSZK igazgató
A fenntartó képviselőjére jogosult személyek neve:
Ócsai Tamás egyházelnök
Az intézmény alapfeladatai: óvodai nevelés
Az intézmény létesítő alapító okiratának kelte: 2012. június 20.
Az intézmény módosított alapító okiratának kelte: 2016. május 11.
Az intézmény jogutódlásával, átalakulásával, fenntartóváltásával, átszervezésével kapcsolatos alapítói, fenntartói határozatokra vonatkozó adatok: UB XVI/304. számú határozat

Tiborszállási „Nyitnikék” Adventista Óvoda

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: SZ/152/01785-3/2016.

Tárgy: Tiborszállási „Nyitnikék” Adventista Óvoda működési engedélyének módosítása

Ügyintéző: Trizner-Szabó Anita

Telefon: +3642/599-319

HATÁROZAT

A **Hetednap Adventista Egyház** (továbbiakban: Kérelmező; székhelye: 2119 Pécel, Ráday u. 12.) mint fenntartó által benyújtott kérelme alapján, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal (továbbiakban: Kormányhivatal) nyilvántartásában 462/2012. szám alatt nyilvántartott **Tiborszállási „Nyitnikék” Adventista Óvoda** (továbbiakban: Intézmény; székhelye: 4353 Tiborszállás, Petőfi Sándor u. 9.; OM azonosító: 201845) XVI-B-12/00462-13/2012, ügyiratszámú, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal által kiadott működési engedélyét a dőlt betűvel szedett résszel

módosítom.

A köznevelési intézmény székhelyére vonatkozó
(a dőlt betűvel szedett módosításokat is magába foglaló)

2016/2017. tanévtől érvényes, egységes szerkezetű működési engedélye

Az intézmény alapítója, fenntartója és székhelye:

Hetednap Adventista Egyház
2119 Pécel, Ráday u. 12.

Az intézmény neve:

Tiborszállási „Nyitnikék” Adventista Óvoda

Az intézmény rövidített neve:

Tiborszállási Adv. Óvoda

Az intézmény OM azonosítója:

201845

Az intézmény székhelye:

4353 Tiborszállás, Petőfi Sándor u. 9.

Az intézmény adószáma:

18518942-1-15

Az intézmény típusa:

óvoda

Az intézmény székhelyén ellátott köznevelési alapfeladat és felvehető legmagasabb gyermek létszám:

4353 Tiborszállás, Petőfi Sándor u. 9 sz. alatti székhelyen:

30 fő

- óvodai nevelés

Az intézmény gazdálkodásának módja: önállóan gazdálkodó egyházi intézmény

Az intézmény gyermekétkeztetés ellátásának módja: vásárolt szolgáltatás.

Az eljárás során nem merültek fel olyan költségek, illetve költségtérítések, melyek az ügyfelet vagy egyéb résztvevőket érintettek volna.

Jelen határozatom ellen a kézhezvételt követő naptól számított 15 napon belül az Oktatási Hivatalnak (1055 Budapest, Szalay u. 10-14. sz.) címzett, de hivatalomhoz két példányban benyújtott fellebbezéssel

Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály
Oktatási és Hatósági Osztály

4401 Nyíregyháza, Hősök tere 5. 4401 Nyíregyháza, Pf.: 199. Telefon: 42/599-319 Fax: 42/599-300
E-mail: oktat@szabolcs.gov.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

2. Programunk az alábbi alapelvek tükrében készült:

A Hetednap Adventista Egyház nevelési alapelvei:

„Az igazi nevelés több egy bizonyos iskolai végzettség megszerzésénél; több a földi életre való felkészülésnél. Egész lényünket formálja az emberi lét minden időszakával. Harmonikusan fejleszti a testi-, szellemi - és lelki erőket. Előkészíti a tanulót a mostani, és az eljövendő világban végzendő szolgálat örömeire.” (Ellen G. White: „Előtted az élet”)

Néhány gyakorlati cél:

1. A gyermek áll a középpontban, akit mint Isten gyermekét szeretnünk kell.
2. A pedagógus ideális esetben hetednap adventista, amennyien nem osztja hitünket, akkor is elvárható, hogy pozitív életpéldával és magas szakmai felkészültséggel segítse elő a tanulók lelki, szellemi és erkölcsi felemelkedését.
3. Mivel minden ismeret egy bizonyos világgéphez kötődik, az adventista célja a keresztény bibliai világgép és a magas szintű tudományos műveltség összhangjának kutatása.
4. A HOP– a nemzeti alaptantervet követve – kiegyensúlyozott formában mutatja be az egyetemes emberi kultúra értékeit, valamint a keresztény tradíció evangéliumi kincseit.
5. A nevelés akadémiailag az elérhető legmagasabb szintre törekszik, ugyanakkor lehetőséget teremt a gyermekek bizonyos fokú hitbeli, erkölcsi és bölcsességbeli készségek és képességek elsajátítására is.
6. Az óvodai életben – a pedagógusok és a gyermekek lelkiismereti szabadságát tiszteletben tartva – megfelelő teret biztosítunk az játékos tanulás mellett a lelki, fizikai és szociális nevelésnek.
7. A fegyelmezés a nevelés elengedhetetlen része, de nem tévesztendő össze a büntetéssel. A fegyelemnek is a helyreállítást kell szolgálnia.
8. Az értékelés célja a gyermek és az intézmény ösztönzése, hogy mindenki a tőle telhető legtöbbet nyújtsa a nevelés egész folyamatában.

„A Szentnek ismerete az eszeség.”

„Bízd csak azért magadat ő reá és légy békességben...”

(Péld 9:10; Jób 22:21).

Amikor Ádám kikerült Teremtője kezéből, fizikai-, szellemi- és lelki alkatában magán viselte Alkotójának képmását. „... Isten az embert az Ő képére, Isten képére teremté...” (1Móz 1:27), és az volt a szándéka, hogy minél tovább él az ember, annál tökéletesebben mutassa be az Ő képmását, és sugározza vissza dicsőségét. Minden képessége kifejlődhetett; befogadóképessége és életerege növekedhetett. Roppant széles látóhatár tárult szeme elé. Dicső terület nyílt meg kutatásai számára. A látható világ titkai, - „... a tökéletes tudásnak csudái...” (Jób 37:15) - tanulásra készítetnek bennünket.

A szeretet az igazi nevelés alapja. Ez a teremtés és megváltozás alapja is. Ez világosan kitűnik abból a törvényből, amit Isten az élet vezérelveként nekünk adott. Az első és nagy parancsolat ez: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és minden erődből és teljes elmédből...” (Lk 10:27). A végtelen Mindenhatót teljes szívünkben, teljes elménkben és minden erőnkben szeretni: minden erőnk, képességünk teljes kifejtését jelenti. Azt jelenti, hogy egész lényünkben: testünkben, lelkünkben és elménkben helyre kell állítanunk Isten képmását.

A második parancsolat hasonló az elsőhöz: „Szeresd felebarátodat, mint magadat” (Máté 22:39). A szeretet törvénye arra kötelez bennünket, hogy testünket, lelkünket és elménket szenteljük Istennek és embertársainknak. Miközben szolgálatunk áldás mások számára, a legnagyobb áldás a magunk számára. Az önzetlenség minden igazi nevelés alapja. Az önzetlen szolgálattal tudjuk képességeinket a legtökéletesebben kifejleszteni.

A Szentírás az igazság tökéletes zsinórmértéke, ezért a nevelésben a legfőbb helyet kell biztosítanunk számára. Ha olyan nevelésben akarunk részesülni, amely méltó Isten nevére, akkor meg kell ismernünk Istent és a Megváltó Krisztust úgy, ahogyan a Szentírás kinyilatkoztatja.

„Színaranyért meg nem szerezhető,
Ára ezüsttel meg nem fizethető.
Nem mérhető össze Ofir aranyával,
Nem drága oniksszal, sem zafírral,
Nem ér fel vele az arany és gyémánt,
Aranyedényekért be nem cserélhető.
A bölcsesség ára drágább a gyöngyöknél.”
(Jób 28:15-18).

Alapelvünk még:

- gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása,
- az emberi jogok és a gyermekjogok, alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása,
- az egyenlő hozzáférés biztosítása
- az óvodapedagógus széles körű módszertani szabadságának érvényesülése.

3. A Köznevelési Törvényen kívül az óvoda működését meghatározó törvények, rendeletek

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.
- A 255/2009. (XI. 20.) kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról.
- Alapító Okirat.
- Helyi rendeletek.
- Intézményi határozatok.

4. Az óvoda bemutatása:

Tiborszállás Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye keleti sarkában terül el a romániai határtól néhány kilométerre. A település ún. zsáktelepülés, amelyet csak egy irányból lehet megközelíteni.

A legközelebbi város Mátészalka, amely 20 km-re fekszik észak-nyugati irányban. A környező településeket közúton és vasúton lehet megközelíteni.

A település lakossága az itt lévő grófi uradalom cselédjeinek leszármazottjai.

Mivel állandóan vándoroltak ezek a munkások, egyik népcsoport szokásai sem szilárdultak meg, hanem keveredve, állandóan változva alakultak ki hagyományok, beépülve az itteni emberek világába.

Gyermekfelügyelettel már az 1940-es évek közepétől foglalkoztak. Eleinte még csak délig vigyáztak a gyerekekre, az étkezést mindenki otthon oldotta meg. A felügyeletet olyan fiattal oldották meg, aki akkor járt polgári iskolába.

Intézményessé az óvodai nevelés 1964-től vált, azóta működik jelenlegi helyén az óvoda.

Az óvoda épületét 1960-ban építették, eleinte családi házként funkcionált.

Mivel a falu egyik mellékutcájában van az épület, biztonságos, csendes körülmények között lehetnek a gyerekek.

Az óvoda udvara tágas, árnyékos a kb. 30 éves fáknak köszönhetően.

Az épületet 1975-ben bővítették, így már három gyerekcsoport fért el.

A gyermekek étkeztetését a közeli konyháról szállított étellel biztosítjuk.

A gyermeklétszám változásával a csoportok száma is folyamatosan csökkent, így a 2011/2012-es tanévet már csak egy csoporttal indítottuk, amellyel egy dajka néni és két szakvizsgázott óvó néni foglalkozik.

A település infrastruktúrájával egyenes arányban fejlődött az óvoda is.

Az eleinte cserépkályhás fűtést felváltotta a központi gázfűtési rendszer, amely jóval tisztább és füstmentes.

A fenntartó folyamatosan újíttotta az épületet: burkolatsere, valamint a pályázati lehetőségeket kihasználva játszóudvart alakítottunk ki, kerítést újíttottunk fel.

Az óvoda adottságainak köszönhetően - erdő közelsége, nincsenek gyárak-, a gyerekek tiszta, egészséges környezetben élhetnek.

A falu kulturális életének aktív résztvevője az óvoda.

Évtizedes hagyományt ápoltunk azzal, hogy a farsangi mulatságot a település művelődési házában szerveztük, amelyen mindig részt vett a falu apraja-nagyja.

A gyermeklétszám csökkenése, és egyéb kedvezőtlen feltételek miatt két éve az óvodában zajlanak a nyilvános ünnepek.

A helyi „Gyermekétkeztetés 2000” Alapítvánnyal karöltve kb. 12 éve a falu gyermeknap rendezvényeinek, ill. a falunapok állandó részt vevői vagyunk.

Az óvodapedagógusok készen állnak a megújulásra, új ötletek, módszerek beépítésére.

Folyamatosan kihasználjuk a továbbképzési lehetőségeket, ill. állandó kapcsolatban vagyunk a környező települések óvodáival is.

Az óvodai nevelésünket az országos alapprogram határozza meg. Az 1999/2000-es tanévtől a helyi sajtóságokra épülő az óvoda munkaközössége által írt és elfogadott program alapján dolgoztunk. Ez a program a gyermekek esztétikai nevelését tűzte ki célul.

Átszervezés miatt ÁMK szervezésben működött tovább az intézmény. Pedagógiai programunk a környezet tevékeny megismerését tűzte ki célul. Ez a program jól alkalmazható a helyi sajátosságokra, hiszen az erdő közelsége, a tiszta levegő, a Kraszna csatorna nemcsak a természet szeretetére nevel, hanem az egészséges élet fontosságára is nagy hangsúlyt fektet.

Óvodánkat igyekeztünk úgy kialakítani, hogy a gyermekek biztonságban, nyugodt légkörben, esztétikus berendezésekkel, hangulatos dekorációval körülvéve töltsék

napjaikat, úgy, ahogyan otthon, esetenként pótolva, kiegészítve annak érzelmi hangulatát.

Két éve programunk kiegészült a kompetencia alapú óvodai oktatással, amelyet folyamatosan építettünk, ill. építünk be az adottságoknak és a lehetőségeknek megfelelően.

Folyamatosan látjuk el gyermekvédelmi feladatunkat is, amely a családsegítővel való rendszeres kapcsolatot, a szülővel való alkalmankénti beszélgetéseket, érzelmi, tárgyi segítségnyújtást jelenti.

Évek óta rendszeres kapcsolatot ápolunk a közeli Vadaskerti Ápoló-gondozó Intézettel, akik Télapó ünnepséggel lepik meg az óvodásokat, anyák napján pedig a gyerekek kedveskednek versekkel, dalokkal, virággal.

4.1. Szakmai kompetenciánk:

A „Külső világ tevékeny megismerésére” épülő Helyi Nevelési Programunkban alkalmazott pedagógiánkban minden nevelési- és tanulási terület azonos szakmai igényességet hordoz. Élményszerű tevékenységrendszeren keresztül folyamatos örömforrást biztosítunk a gyermekeknek. Erre garancia, a szakmai felkészültség, a megfelelő szakmai kommunikáció, a gyermekközpontúság, a gyermekek szeretete és tisztelete.

Nevelési programunkban arra törekszünk, hogy – a sokszínűség érvényesülésének utat adva intézményünk – a helyi nevelés rendszereként önálló pedagógiai programokkal felvértezve, önfejlesztő – önkormányzó egységként működjenek a község településviszonyainak és a társadalmi háttér szociológiai jellemzőinek megfelelő szakmai sajátosságokkal. Óvodai életünk színvonalasabbá tétele érdekében minden pályázati lehetőséget megragadunk, amely a minőségi munkavégzésünk nélkülözhetetlen részévé vált.

Meghatározó jelentőségűnek tartjuk a pedagógiai kultúra növelését, az alapos ráhangolódást sajátos érdekeire, az intézmény önálló arculatának mielőbbi kialakítását, a pedagógiai önismeret önfejlesztés, alkotóképesség fokozását, alkotó közösségek létrehozását, értékképzést. Fontosnak tartjuk az óvónői attitűdök áthangolását, mert a ma gyermekének megértő, elfogadó, kreatív, alkotó pedagógusra van szüksége, aki tudja követni a változásokat és tud élni a szakmai szabadsággal.

Az eltelt idő alatt a gyakorlati megvalósításban célirányosan és tudatosan gyűjtöttük össze tapasztalatainkat, ellenőriztük, hogy a megvalósítás során- tartalmi és formai tekintetben – beválik-e, biztosítja-e a célnak való megfelelés lehetőségét, méréseket, értékeléseket végeztünk és meghatároztuk a korrekciót.

Az átdolgozott Programunk lehetőséget nyújt ahhoz, hogy esélyegyenlőséget teremtve tudjuk fejleszteni hosszútávon a ránk bízott gyermekeket a jelenlegi tárgyi és személyi feltételekkel. A köznevelési törvény szellemében kitűzött céljaink megvalósulását a családdal való állandó kapcsolattartás és partnereink véleményének figyelembe vétele segíti. Lehetővé tesszük a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének elősegítését, sérülésükből adódó speciális megsegítésüket, egyénre szabott feladatokkal.

II. GYERMEKKÉP ÓVODAKÉP

1.Gyermekekép:

Óvodánkban, a nevelés központjában a gyermek áll, felvállalva a 3-7 éves gyermek fejlődésének, személyiségének fejlesztését. A gyermekhez, mint egyedi, az életkori sajátosságok és egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk. A tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük a személyiség kibontakozását, az eltérő genetikai adottságokra, képességekre, szokásokra, érésbeli, vérmérsékleti különbségekre

és a családok értékrendjének sokféleségére támaszkodva. Figyelünk a gyermekek szükségleteire, kielégítjük kíváncsiságukat, érdeklődésüket.

Minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. A szabad játék elsődlegességét hangsúlyozzuk, melyhez igyekszünk az élmények feldolgozását támogató környezetet teremteni.

Óvodánkra jellemző a befogadó attitűd, különbözőségek tisztelete, elfogadása, a nemek társadalmi egyenlőségének tiszteletben tartása. Épp ezért kiegyensúlyozott, kezdeményező, kreatív gyermekeket szeretnénk nevelni, akik fogékonyak a természet szépségére, toleránsak társaikkal és a felnőttekkel szemben is.

2. Óvodakép:

- Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.
- Az óvoda biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.
- Az óvoda funkciói: Óvó–védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció.
- Az óvodai nevelésünk célja az, hogy az óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Az óvodai nevelésünkben alapelv:
 - A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

- Nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedésekkel, módszerekkel a gyermek személyiségéhez kell igazodnunk.
- Óvodai nevelésünkben, az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk, a gyermeki szükséglet kielégítéséről, gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotának figyelembe vételéről.
- **Kiemelten kezeljük a gyermekek egészséges életmódra nevelését**
- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, tevékenységre ösztönző, élményekre épülő, derűs, vidám, ingerekben gazdag környezet megteremtését biztosítjuk.
- A szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról gondoskodunk
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játéokra.
- Az egyéni képességek figyelembevételével, a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával, környezetben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező, az iskolai életre alkalmassá váló gyermekek neveléséről.
- A játékon keresztül, gyermekek sokféleségéhez igazodó sokszínű módszerek alkalmazásával, változatos, érdeklődést felkeltő tárgyi eszközök alkalmazásával, az életkornak megfelelő műveltség tartalmak közvetítésével, a cél elérése érdekében, hogy a kisgyermek egészséges és teljes személyiségét átható fejlesztést kapjon óvodánkban.

- Megteremtjük fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetet, amely lehetőséget teremt a gyermekek számára, a sokszínű játék és tevékenység formák biztosítására, a szervezések sokoldalúságára.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekei számára óvodai nevelésünkben biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.
- A gyermekek nyitottságára építve gyermekszerető, környezetbarát óvodát szeretnénk biztosítani, ahol a gyermek rácsodálkozhat a természetben megmutatkozó jóra és szépre tisztelve, becsülve azt. Nevelőmunkánkat hassa át a gyermek egyéni különbségének, másságának tiszteletben tartása. a szereteten és befogadáson alapuló magatartás.

3. Pedagógiai szemléletünk:

Minden gyermek **É R T É K!**

É - rzelmi biztonság, **integrált** nevelés, sajátos nevelési igény figyelembe vétele.

R - ugalmas óvodai élet-szervezés, a játék, a mozgás, mint a 3 – 7 éves korú gyermek alapvető szükségletének biztosításával.

T - természet közeli, természetszerető – védő magatartás, **egészséges életmód** megalapozása.

É - rtelmi képesség, kommunikációs készség, teljes személyiség komplex fejlesztése derűs légkörben.

K - kreativitás, kreatív gondolkodás fejlesztése, segítése, - helyi környezetünkhöz, hagyományainkhoz fűződő pozitív érzelmi viszony megalapozása, kialakítása.

4. Küldetésnyilatkozatunk:

*„Kisgyermekem csak nézzél szerte szét,
éretted van itt minden, ami szép.”*

(Várnai Zseni)

Az óvodánkba járó gyermekek számára biztosítjuk a minőségileg garantált, a fejlődésüket elősegítő óvodai nevelést, ellátást. Ennek érdekében vállaljuk, hogy a partnereink számára láthatóvá tesszük, és szolgáltatásainkkal számukra biztosítjuk az elégedettséget.

Az óvoda dolgozói a minőségi munka javítása érdekében vállalják a folyamatos képzéseket módszertárunk bővülése érdekében, ezzel is elősegítve a gyermeki kompetenciák fejlesztését.

5. Intézményünk jövőképe:

Olyan vonzó környezettel rendelkező, korszerű, biztonságos, jó tárgyi felszereltségű óvodát szeretnénk, melyben szakmailag jól felkészült, gyermekszerető, partnerszemléletű, közös értékek megóvását, megteremtését szem előtt tartó munkatársak dolgoznak.

A feladatok elérése érdekében fontosnak tartjuk dolgozóink mentálhigiénéjét. Nevelőtestületünk legfontosabb feladatainak a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztést tartja, melyet gyermekközpontú szemléletű, a 3-7 éves gyermek méltóságát és jogát tiszteletben tartó óvodapedagógusok végzik. Óvodánk érzelmi, lelki, szociális biztonságot nyújtson, a GYERMEKET szolgálva elsődlegesen.

6. Nevelőmunkánk alapja:

- A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve - a szeretetteljes óvodai környezet kialakítása, ahol a gyermek és felnőtt közösség mindennapjai számos élményt nyújtanak.
- A külső világ tevékeny megismerésére épülő Helyi Nevelési Programunkban megfogalmazott pedagógiai szemléletünk megvalósítása.
- Családi házzal való kapcsolattartásunk legyen közvetlen, segítő, együttműködő.
- Szakmai felkészülés folyamatos biztosításával a változások figyelembe vétele.
- A gyermeket körülvevő környezet minőségi javítása érdekében, továbbra is élünk a pályázati lehetőségekkel.
- Intézményünkben növekedjen partnereink elégedettsége.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. A program nevelési céljai:

- Az óvodás korú gyermek testi – és lelki szükségleteinek kielégítése.
- Az érzelmi biztonság burokrendszerében individualizálva szocializálás, valósuljon meg az egyéni eltérések, másság értéként történő megközelítése, a bizalmon, teljes elfogadáson alapuló identitástudat-alkítás, szocializálás.
- Az egészséges életmódra nevelés hangsúlyozása, az egészség-megőrzési szokások megalapozása, alakítása.
- Anyanyelvi és értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
- A környezettudatos magatartás kialakításához, a környezet védelméhez, megóvásához és fenntarthatóságához kapcsolódó szokások alakítása.

2. Legfőbb alapelveink:

- gyermek és tevékenység központúság,
- integrált/befogadó nevelés,
- egyéni képességekre épülő differenciált fejlesztés,
- egyéni eltérések értéként történő elfogadása.

3. Nevelési feladatok:

3.1. Érzelmi nevelés és szocializáció

Az óvodás gyermek alapvető szükséglete az érzelem, mely szubjektív állapotát illetve a környezetéhez való viszonyát fejezi ki. Megnyilvánulásait, tevékenységét, a felnőttekhez és a társaihoz való viszonyát érzelmei erősen befolyásolják.

Óvodánkra jellemző az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, kiegyensúlyozott családi légkör. Meggyőződésünk, hogy az érzelmek ösztönző erejére építve vagyunk leghatékonyabbak a gyermek személyiségének fejlesztésében. A feltétel nélküli, bizalommal teli szeretetteljes gyermek-óvónő, gyermek-dajka illetve gyerekek közötti

kapcsolatra alapozva tudjuk programunk célkitűzéseit, feladatait gyermek centrikusan, élményszerűen, minden pozitív, ösztönző energiát felszabadítva megvalósítani.

Lehetőséget biztosítunk a gyermeki nyitottságra alapozva a szűkebb és tágabb környezet megismerésére, ezáltal a szülőföldhöz való kötődés alapozása válik valóra. Az óvoda dolgozóinak kommunikációja és bánásmódja minden helyzetben és mindenkor modellértékű, mely áthatja a gyermek-gyermek és a gyermek-felnőtt kapcsolatot is, mintát ad egymás feltétel nélküli elfogadásához, a különbözőségeiben rejlő pozitívumok elismeréséhez.

Megfelelő szakemberek bevonásával ebben az óvodai környezetben, biztonságban érzik magukat és optimális fejlődésük is megvalósul a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű valamint kiemelkedő képességű gyerekeknek is. A gyermeki önkifejezésnek teret adó szemléletünk megnyilvánul az önértékesítő törekvések támogatásában, tevékenységek szervezésében, az óvodai élet minden szegmensében. Hagyományokon alapuló befogadási rendszerünk is az érzelmi biztonság megalapozását szolgálja. Fontosnak tartjuk, hogy már az óvodába lépés előtt megismerkedjünk a gyermekkel, a családjával.

Már a beiratkozás alkalmával közvetlenül, barátságosan fogadjuk a gyermekeket és a szüleiket, rövid ismertetőt adunk intézményünkről. Megismerkedhetnek óvodánkkal, bepillantást nyerhetnek a csoport életébe, találkozhatnak az óvoda dolgozóival.

Minden tavasszal a nyílt nap és a különböző szervezett programok alkalmával várjuk a leendő óvodásokat és szüleiket.

A szülővel történő megbeszélést követően, a gyermek egyéni szükségleteinek megfelelően fokozatosan fogadjuk be az óvodai környezetbe. A vegyes összetételű csoportnak köszönhetően ezt a folyamatot nagymértékben segítik a régi gyermekeink, akik mindig csodálatos empátiával fogadják az új tagokat.

A csoportszobában és a hozzá tartozó helyiségekben szabadon mozoghatnak, így kialakul az otthonosság érzete.

Elfogadjuk a nevelésben család elsődlegességét, tudjuk azt, hogy a család az elsődleges szocializációs színtér, amely a gyermeket formálja. A családi hatások spontán módon közvetítik a társadalmi normákat, szabályrendszereket. Az óvoda, mint másodlagos szocializációs színtér meghatározó jelentőségű. A szocializációs teret kiszélesíti, tudatosan képes azokat a nevelő hatásokat meghatározni, amelyekkel közvetíteni lehet az együttműködés és a társas érintkezés elemi formáit. A szocializáció, különböző szerepekre készít fel, kulturális, viselkedési módozatok bensővé tételét teszi lehetővé.

Részt veszünk a **Boldog Óvoda** programban

Egy tudományos módszer, amivel a diákok boldogabbak, kitartóbbak lesznek, eredményeik javulhatnak és a velük való közös munka is könnyebbé válik.

A Boldog Iskola programjának fókuszában az áll, hogy hogyan lehet a negatív gondolkodásmódon változtatni és a tanulásban egy optimista hozzáállást kialakítani a diákok körében. Ma már az ELTE PPK által tudományosan is igazolt programot fejlesztettünk ki, mely a pozitív pszichológia módszereire épül, ami mind a diákok, mind a tanárok jól-létével foglalkozik, és ahol lehetőség van a szülőket is bevonni a programba. Nem a tudás terhére dolgoztuk ki a programot, hanem annak kiegészítéseként, ahol az a cél, hogy a hagyományos tudásátadást és az életben szükséges kompetenciák fejlesztését összhangba hozzuk az iskolai oktatásban.

Az eredmény: optimista, magabiztos és kitartó óvodások és iskolások, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet

szépségeit, az örömteli pillanatok, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak.

MILYEN ELEMEBŐL ÉPÜLNEK FEL A BOLDOGSÁGÓRÁK?

- **Elméleti háttér**
- Óravázlat
- Mesék – történetek minden témához
- Szabadon választható feladatok
- Relaxációs program
- Személyiségfejlesztő gyerekdalok

Minden intézmény egy szakmai csomagot kap ajándékba, azon korosztályokét, amelyekben boldogságórákat fognak tartani.

Reméljük ezek a tevékenységek, valóban „Boldog” élményhez juttatják a gyermekeinket, és a pozitív közösség fejlesztést szolgálják.

3.2. Feladataink:

- Ismerjük meg a gyermeket már az óvodába lépés előtt.
- Az egyéni igényeknek megfelelő, folyamatos befogadás.
- A gyermeknek kedves, érzelmi biztonságot nyújtó játéknak, biztosítsunk állandó helyet.
- A szülőkkel a beszoktatás ideje alatt legyünk fokozottan toleránsak, tájékoztassuk a napi eseményekről.
- Ismerjük meg a gyermek személyiségét, legyünk el- és befogadóak érzelmi megnyilvánulásai folyamán.
- Egyéni szükségleteiből kiindulva, képességei és haladási tempójához igazodva fejlesszük érzelmeit.
- Dramatikus játékok segítségével fejlesszük érzelmeit, akarati tulajdonságait.
- Érzelmeket mindig hitelesen közvetítsük a gyermek felé.

- A szabályokat úgy alakítsuk, hogy a gyermekek meg tudjanak felelni az elvárásoknak.
- A gyermek ismeretében értsük meg viselkedését, érezzük át helyzetét.
- Alakítsuk ki és alapozzuk meg a természetes társas érintkezés és magatartásmódok szabályait.
- Neveljük gyermekeinket a magyar kultúra értékeinek megismerésére, megbecsülésére, az egymás iránti nyitottságra.
- Biztosítsunk lehetőséget a gyermek önkifejező, önérvényesítő törekvéseire.
- Segítsük a szokások megismerésében és elsajátításában.
- Segítsük a baráti kapcsolatok kialakításában.
- Erősítsük a problémák konszenzuson alapuló megoldását.
- A negatív viselkedési módot szándékosan ne erősítsük.
- Legyünk minden helyzetben modellértékűek.
- A bevont segítő szakemberekkel konstruktív kapcsolatot tartsunk.
- A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása, ezért olyan óvodai élet szervezése kívánatos, mely segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak /együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség/ és akaratának /önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat/ fejlődését, amely tulajdonságokra építve közösséggé formálódnak a csoport tagjai.
- A mindennapi munkát hassa át a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- Különösen használjuk ki a drámajáték, a szituációs játékok és a szerepjáték adta fejlesztési lehetőségeket.

4. Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés az egészséges életvitel igényének kialakítását, megalapozását jelenti. Célunk egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése. Egészségnevelésünk kiegészül az Új kezdet 8 alapelvével (teljes egészében a mellékletben)

N - Nutrition (Táplálkozás)

E - Exercise (Testmozgás)

W - Water (Víz)

S - Sunshine (Napfény)

T - Temperance (Mértékletesség)

A - Air (Levegő)

R - Rest (Pihenés)

T - Trust (Hit, Bizalom)

4.1. Táplálkozás: Az ideális étrend minimálisra csökkenti a megbetegedések kialakulásának veszélyét és biztosítja az állóképességhez szükséges legnagyobb energiát.

A jó egészség receptje. Reggelizz, mint egy király!

Ebédelj, mint egy polgár!

Vacsorázz, mint egy koldus!

Feladatunk: A helyes táplálkozásra szoktatni a gyermekeket. Megismertetni velük, mi az, ami számukra hasznos, és mi az, ami ártalmas

4.2. Testmozgás: A testmozgást ne azért végezd, mert úgy érzed ez egy feladat, amit teljesítened kell. Azért csináld, mert szereted az életet! Amint érezni kezded a rendszeres testgyakorlás jótékony hatásait, meg tanulod szeretni a testmozgást.

Feladatunk: a gyermekek lételeme a mozgás. Biztosítani számukra a megfelelő idejű mozgás lehetőséget. Célirányosan végezni, játékos fejlesztő mozgásokat.

4.3. Víz: Az élet nem létezhet víz nélkül. Legtöbben nem iszunk elegendő vizet. A szomjúság érzet nem pontos jelzése a test vízszükségletese. A víz az egyik legjobb gyógymód. A víz sokoldalúan használható gyógyszer. Fogyasszuk az igazi –tisza, hús, frissítő vizet

Feladatunk: Biztosítani számukra a napi megfelelő víz mennyiséget. Megfelelő ivási szokás rendszer kialakítása

4.4. Napfény: Az élet nem létezhet napfény nélkül. A napfény segít az egészség megőrzésében és megvéd sok betegséggel szemben. A napfény fertőtleníti – képes elpusztítani a kórokozókat.

Mindennap tölt egy kis időt a napfényen!

Engedd be a napfényt az otthonodba!

Feladatunk: A mindennap lehetőség (időjárás) szerint biztosítani az udvari játékot.

4.5. Mérsékletesség: Az igazi mérsékletesség azt jelenti, hogy kerüljük mindazt, ami ártalmas.....és mérsékelten fogyasztjuk azt, ami jó. Az önuralom része kell, hogy legyen az életünknek.

Feladatunk: A gyermekeinket folyamatos magyarázattal, figyelmeztetéssel, példaadással igyekszünk az önuralomra nevelni.

4.6. Levegő: Hetekig élhetünk étel nélkül, napokig víz nélkül, de csak percekig levegő nélkül. Legtöbben azonban helytelenül lélegzünk. Lélegezz mélyen! Váljon ez

szokásoddá. Lélegezzünk mélyen az orron keresztül, használva a hasizmokat. Rendszeresen végezzünk mély légzést serkentő gyakorlatokat.

Feladatunk: Folyamatos udvari játék. Jó levegőn végzett mozgás Légzés gyakorlatok.

4.7. Pihenés: A megfelelő mennyiségű alvás és pihenés, a gyakori testmozgás a szellemi és testi egészség alapfeltétele. Az élénk testmozgás is jelenthet pihenést annak aki szellemi tevékenységben kimerült, vagy nyugodt időtöltést azoknak akik megerőltető tevékenységtől fizikailag fáradtak.

Feladatunk: Mozgásos és más tevékenységek felváltva való tervezése.

Délutáni nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése

4.8. Hit: Az életmód program utolsó, de legjelentősebb lépése a hit. A HIT már gyermekkorban kifejlődik. Egyike az elsőként megtanult dolgoknak. A hit biztonságot ad, a valakihez való tartozás érzését.

Feladatunk: A gyermekek hitét erősíteni, amit a szülői ház, vagy a hitoktatók alakítanak ki.

5. Az egészségnevelés fő feladatai:

- A gyermek gondozása egyéni szükségleteiknek és képességeiknek megfelelően.
- A gyermek mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermeki testi képességek (kondicionális, koordinációs képességek, téri tájékozódás képessége) fejlődésének elősegítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az egészséges táplálkozás, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel és az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása (gyógytestnevelés).
- Az egészségnevelés fő feladatai nemcsak egymással vannak szoros kapcsolatban, de kihatnak a nevelés egyéb feladataira is. Az egészségnevelést a személyiségformálás részének tekintjük.

5.1. Feladataink:

- A gyermekek gondozása egyéni szükségleteiknek és képességeiknek megfelelően, mozgásigényük kielégítése.
- Neveljük önállóságra gyermekeinket mind a testápolás, mind az étkezés, mind az öltözködés terén.
- Tisztálkodással kapcsolatos szokások kialakítása közben, ismerjék meg a víz fontosságát, annak hasznát, a vízzel való helyes bánásmódot, takarékoságot.
- A különböző táplálkozási szokások ismeretében ösztönözzük a gyermekeket a változatos, egészséges, új ételek elfogadására, megszeretésére.
- Heti vagy havi gyümölcsnapokat, egészségnapokat valósítsunk meg.
- Névnepokat és születésnapok ünnepeljük meg csoportonként.
- Alapozzuk meg tisztaságigényük kialakulását.
- Csoportban figyeljük meg az időjárásnak megfelelő, célszerű öltözködést.
- A gyermekek nyugodt pihenésének feltételeit teremtsük meg.
- Minden nap biztosítuk a gyermekek egészségének védelmét, edzettségét a szabad levegőn történő játékkal, mozgással.

- Az óvodában megbetegedett gyermeket lássuk el (elkülönítés, szülő illetve orvos értesítése).
- Használjuk ki a téli mozgáslehetőségeket: szánkózás, hóemberépítés.
- Évente két alkalommal szervezünk Egészségnapokat.

6. Anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása, ösztönzése a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – a javítgatás elkerülésével – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. A természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylése kiemelt feladata pedagógusainknak.

Az anyanyelv fejlesztése az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű, szerves része az óvodai élet minden pillanatának. Beépül a gyermek tevékenységeibe, megnyilvánulásaiba, kapcsolataikba. Legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kielégítésének, az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással igen szoros kapcsolatban áll, ezért fejlesztése rendkívül fontos.

A nevelés alapja a szeretetteljes, szóbeli közlést kiváltó légkör. Mivel minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet, mindig az család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek megismerésén át kell hatást kifejteni.

Az értelmi képességek - figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás - fejlődésében alap, kiinduló pont az érzékelés és észlelés megfelelő szintje. A figyelem a "tudás kapuja", tehát fejlesztése igen fontos. Az önkéntelen figyelem felkeltése csak sokszínű,

érdekes eszközökkel, újszerű, meglepő ingerekkel érhető el a kisgyerekeknél. A szándékos figyelem fejlesztése is alapvető. Játék közben erőteljesen fejlődik a gyermekek megfigyelő képessége, önkéntelen és szándékos figyelme.

Az emlékezés kezdetben erősen felismerés jellegű és érzelmek által meghatározott. Szándékos emlékezet 5-6 éves kor körül figyelhető meg. Játék közben erősödnek ezek a funkciók. A képzelet olyan képesség, amellyel a tudatban a valóság ismert elemeinek segítségével, új, akár szokatlan képeket alkotunk. Képzelet nélkül nincs elvont gondolkodás. A játék szárnyakat ad a gyerekek képzeletének, hiszen minden megtörténhet, nincsenek jelen a realitás korlátai.

Célunk, hogy az értelmi nevelés a gyermeki kíváncsisághoz és érzelmi motiváltsághoz alkalmazkodjon. Benne a célok, feladatok, tartalmak integráltan jelennek meg, s a gyermekek változatos tevékenységeiben és élethelyzetekben történő megtapasztalásban valósuljon meg.

6.1 Feladataink:

- Teremtünk szeretetteljes, nyugodt, életszerű természetes beszédhelyzeteket, amelyben a gyermek szívesen megnyilvánul, a nap folyamán bármikor adjunk lehetőséget a beszélgetésre.
 - A fejlesztés mindig a gyermek élményeire, tapasztalataira épüljön.
 - Tervezzük minél több, nyelvi képességeket fejlesztő játékokat, ehhez használjuk anyanyelvi segédanyagokat.
- Pl: Anyanyelvi fejlesztő játékok gyűjteménye, Játék a hangokkal stb.
- Soha ne legyünk intoleránsak, a gyermeket mindig hallgassuk végig, kérdéseikre válaszoljunk, a válaszok igénylésére kiemelt hangsúlyt fektessünk.
 - Adjunk lehetőséget és elég időt érzelmeik megfogalmazására, reagáljunk rá.

- Verbális kommunikációnkat, gesztusaink, mimikánk minden esetben erősítsék, kövessék.
- Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy egymást végig hallgassak.
- Fektesünk nagy hangsúlyt a szókincsük bővítésére.
- Segítsük a gyermekek beszédhelyzeteit, kommunikációjukat.
- Nagy figyelmet fordítsunk a beszédgátlás oldásra, a beszédkedv felkeltésére és fenntartására, fogadjuk el a tájnyelvi fordulatokat.
- Ismerjük fel a beszédhibákat, kérjük szakember segítségét.
- Az értelmi képességek fejlesztésének lehetősége a nap minden mozzanatában fellelhető, és ezt ismerjük fel és használjuk ki.
- Gyermekeinknek sokszínű, változatos, ösztönző élményeket biztosítsunk.
- A gyerekek már meglévő tapasztalataira építve teremtsünk lehetőséget az élethelyzetekben történő alkalmazásra.
- Tervezzünk minél több képességfejlesztő játékot.
- A tervezés alapja legyen a játék- és tevékenységközpontúság és az egyéni fejlettségi szint.
- Részképeségbeli hiányosságok esetén további tevékenységeket, játékokat tervezzünk és biztosítsunk azok intenzív fejlődése érdekében.
- Ismerjük fel az összetett részképeségbeli lemaradásokat, kérjük a Nevelési Tanácsadó vizsgálatát, vonjuk be a fejlesztő pedagógus munkatársakat (egyéni vagy mikrocsoportos fejlesztés).
- Szülőkkel való együttműködés kezdeményezése, játékötletek adása, online is.

7. Óvodánk cél és feladatrendszere

Nevelési, fejlesztési célok	Nevelési, fejlesztési feladatok	Sikerkritériumok
<p>Sokoldalú, egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolakezdéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása. A kompetencia alapú óvodai programcsomag bevezetésével a képességek, a készségek fejlesztése, az alkalmazáskészség tudás elősegítése.</p>	<p><u>Harmonikus személyiség fejlesztés megvalósítása:</u></p> <p>-Óvó-védő, gondozó, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció elsődlegességének érvényesítése.</p> <p>-Érzelmi nevelés és szocializáció megvalósítása.</p> <p>-Interperszonális kapcsolat, énkép, önismeret, értékek normák kialakítása.</p> <p>-Az óvodai tevékenységek során olyan szokásrendszer és élettér kialakítása, melyben a felnőtt, mint modell segíti az erkölcsi normák megalapozását.</p> <p><u>-Értelmi:</u> valóság-hű észlelés, figyelem összpontosításra való képesség, problémamegoldó és kreatív gondolkodás.</p> <p><u>-Testi nevelés fejlesztése:</u> Természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése, komfortérzet biztosítása, az egészséges életérzés és életvitel kialakítása.</p> <p>-A mással nem helyettesíthető szabad játék kiemelkedő szerepének biztosítása.</p> <p>-Olyan feltételek megteremtése, ahol a játék a gyermekek számára a legfőbb élményforrás és személyiség fejlesztésének</p>	<p>A fejlődés feltételeinek folyamatos biztosítása.</p> <p>A tevékenységek rendszerében megfelelő helyen legyen az érzelmi, értelmi, testi fejlesztésnek.</p> <p>Szemléletváltás az óvodapedagógusok körében.</p>

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

	színtere, a tanulás a készség-, és képesség fejlesztés leghatékonyabb módja.	
Tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztésével a potenciális tanulási zavarok megelőzése.	-Az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése. -Egész életen át tartó tanulás igényének megalapozása. -Az észlelés és finommotoros funkciók fejlesztése. -A gyermeki aktivitásra épített pszichikus funkciók fejlesztése (mozgás, játék).	Az életkori sajátosságokhoz igazított, a fejlődés várható eredményeihez viszonyított fejlettség. A fejlettségmérő lapon, nyomon követhető legyen a gyermekek fejlődése.
Az óvoda társadalmi rangjának megfelelő szintre való emelése, ennek elősegítése, elfogadása. Kulturális értékeink átadása, közvetítése a hagyományok ápolása.	-A kultúra közvetítésével az örök emberi értékek átadása. -A gyermekek harmonikus viszonyának kialakítása a környezetével. -A családdal való együttműködés partneri kapcsolatának formálása. -Természetes környezetben pozitív élményekhez juttatás, hagyományaink megismerése, megőrzése, tiszteletben tartása, ápolása, mellyel fejlődik a gyermekek környezettudatos viselkedése.	A gyerekek, partnerek elégedettsége az óvoda tevékenységeivel kapcsolatban. Valamennyi hagyományőrzéssel kapcsolatos esemény megtartása.
A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez szükséges feltételek biztosítása. A Hátrányos és a Halmozottan Hátrányos Helyzetű gyermekek	-Differenciált, személyre szabott fejlesztéssel a különleges gondozási igény kielégítése és a különbözőségek elfogadtatása, tolerálása. -Befogadó pedagógiai szemlélet alkalmazása (inklúzív	A területünkön lakó, programunkban megfogalmazott Hátrányos és Halmozottan Hátrányos Helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű

integrált nevelése.	pedagógia gyakorlása). -Pedagógiai szakszolgálatokkal folyamatos kapcsolattartás. -Azon képességek és részképességek fejlesztése, melyek megalapozzák, segítik a sikeres iskolakezdést.	gyermekek 100%-ának be óvodáztatása, integrálása, befogadása.
Hitéleti nevelés A ránk bízott gyerekeket jellemes keresztény emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a haza és a nemzethűséges és áldozatkész, alkotó polgáréivá váljanak.	A ránk bízott gyerekek egészséges testi, lelki képességeinek fejlesztése, egészséges kapcsolatokra törekedjenek, megbecsüljék társaikat, családtagjaikat, valamint a környezetükben élő valamennyi embert korra, nemre, fajra vagy vallásra való tekintet nélkül.	Vallásukat szabadon gyakorló, más Egyház értékeit megbecsülő emberekké váljanak.

IV. AZ ÓVODI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Személyi feltételek:

Az óvodai nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, jelenléte a nevelés egész időtartamában alapvető feltétel. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Eredményességünkhöz hozzájárul az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak – dajka – összehangolt munkája. Integrált, magyar nyelvű óvodai nevelésünk során a nemzeti nevelés célkitűzéseit, feladatait is megvalósítjuk, melyhez a magas színvonalú, összehangolt nevelőmunka elengedhetetlen. A csoportban 2 óvodapedagógus és 1 dajka végzi a nevelőmunkát.

2. Humán erőforrás:

A Tiborszállási „Nyitnikék” Adventista Óvoda

Óvodapedagógusok

S.sz.	Név	Főiskolai végzettség	Szakvizsga
1.	Fenyvesi Ferencné	Óvodapedagógusi diploma	Tanügyigazgatási-, nevelési- oktatási, intézményi ismeretek szakvizsga
2.	Dajkáné Bényei Zsuzsa	Óvodapedagógusi diploma	Tanügyigazgatási-, nevelési- oktatási, intézményi ismeretek szakvizsga
3.	Danka Lászlóné	dajka	
4.	Dankáné Csengeri Réka	dajka	

2.1 Pedagógusképünk:

Nevelőtestületi tagjaink kölcsönösen tiszteljük és becsüljük meg egymást. A jó munkahelyi légkör megtartására, hatékony munkakapcsolatokra törekszünk. Munkánkat, pszichológiai, pedagógiai ismereteken, gyakorlati jártasságokon alapuló szakértelem, etikus magatartás, önképzés, a megújulás iránti vágy, kreativitás jellemzi. Hatékony együttműködésre törekszünk közvetlen partnereinkkel. Azt szeretnénk, ha a derű, optimizmus jellemezné nevelő közösségünket.

2.2. A pedagógus, mint kulcsszereplő:

- Szeresse és fogadja el a gyermeket előítéletek és feltételek nélkül, akit mint Isten gyermekét szeretnünk kell.
- Az egyéni eltéréseket, különbözőségeket értéként fogja fel, az egyediséget hangsúlyozza.
- A családokkal kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolatot alakítson ki.
- Legyen minden cselekedetével, megnyilvánulásával modellértékű.
- Legyen empátikus, toleráns, tudja beleélni magát a gyermekek érzelmi és gondolatvilágába.

- Megfelelő attitűddel, szakmai meggyőződéssel vállalja fel a vegyes összetételű csoportokban történő nevelést.
- A napi munka során összedolgozik a dajkával, egymás munkáját kiegészítik.
- Legyen tisztába szakmai felkészültségével, személyiségének, pozitív és negatív személyiségjegyeivel, ezek tudatában vizsgálja felül munkáját. Tevékenységeiben, közvetett és közvetlen kapcsolataiban mindig tükröződjön megfelelő szakmai tudás.
- Alapos tervező munkával, a pedagógiai program alapján állítsa össze a gyermekek éves, heti, és napi tevékenységeit, amelyet tükrözzön a csoportnapló, az éves tervezés, tematikus terv és a foglalkozáshoz készített vázlat vagy feljegyzés.
- Legyen innovatív, szakmai megújulásra képes.
- Munkájában legyen játékos, ötletes, kreatív.
- Mind a szülővel, mind a gyerekekkel, mind a munkatársaival szemben legyen mindig őszinte, problémaérzékeny, segítőkész, kooperatív.
- A partnerektől kapott tájékoztatásokat felhasználja nevelőmunkájában, a gyermekek fejlődése érdekében

2.3. A dajka, mint a nevelőmunkát segítő dolgozó:

- Szeresse és fogadja el a gyermeket előítéletek és feltételek nélkül, akit mint Isten gyermekét szeretni kell.
- Az egyéni eltéréseket, különbözőségeket értéként fogja fel, az egyediséget hangsúlyozza.
- A családokkal kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolatot alakítson ki.
- Legyen minden cselekedetével, megnyilvánulásával modellértékű.
- Legyen empátikus, toleráns, tudja beleélni magát a gyermekek érzelmi és gondolatvilágába.

- Megfelelő attitűddel, szakmai meggyőződéssel vállalja fel a vegyes összetételű csoportokban történő nevelést.
- A gyermek, gondozási feladatainak ellátásában legyen önálló, segítőkész, ösztönző.
- A nap folyamán összedolgozik a pedagógussal, segít a tevékenységek előkészítésében, szervezésben, lebonyolításában.
- Tevékenységeiben mindig tükröződjön a megfelelő szakmai tudás.
- Mind a szülővel, mind a gyerekekkel, mind a munkatársaival szemben legyen mindig őszinte, problémaérzékeny, segítőkész, kooperatív.

3. Továbbképzési alapelveink:

- Minden óvodapedagógus kötelessége a folyamatos önképzés, a pedagógiai, pszichológiai kutatások eredményeinek ismerete és gyakorlatban való alkalmazása.
- Minden pedagógus kiemelkedő képességeit úgy fejlessze, hogy az a nevelőközössége módszertani eszköztárának gazdagítását, a gyermekek tevékenységrendszerének fejlesztését szolgálja.
- A továbbképzéseken részt vevő dolgozók (óvodapedagógus, dajka) felelősséggel készüljön fel, az ott hallottakat adja tovább. A képzésekről 10 napon belül beszámolnak, délutáni egyórás megbeszélésen.
- A továbbképzésen kapott digitális anyagot átküldik társaiknak, vagy átküldik az intézmény email címére, vagy rövid emlékeztetőt készítenek a továbbképzés anyagából, feljegyzéseikből, amelyet csatolunk a továbbképzési mappához, a szakanyagokhoz, hogy a dolgozók számára bármikor elérhető legyen, és segítse munkájukat.

- Az intézményben napi szintűek a megbeszélések, az informálódás, de kéthetenként egy-egy óra szakmai megbeszélésen, minden fontos eddigi és elkövetkező dologról információt szerezhetnek, cserélnek. Minden dokumentum, amelyre szükségük lehet az irodai helységében megtalálható, és szabadon felhasználható, akár digitális, akár papíralapú.
- Továbbképzési részvétel biztosított nem csak a vezető részére.
- Fontosnak tartjuk, hogy a nevelőtestület tagjai segítsék, erősítsék egymást tanulmányaikban, a távollévők helyettesítésében, a továbbképzéseken, szervezett bemutatók alkalmával, illetve a különböző fórumokon, méltó módon képviselje intézményünket, Helyi Nevelési Programunkat.

4. Tárgyi feltételek:

A gyermekeket körülvevő környezet biztonságossá tételére és balesetmentességére törekszünk. A gyermeket életkoruknak megfelelő bútorzat, berendezés veszi körül. Nagyon fontos a tevékenykedtetéshez szükséges eszközök megteremtése és azok a gyermekek számára hozzáférhető módon történő elhelyezése.

A gyermekek mozgásigényének kielégítését szolgáló helyiségek, udvar, megfelelő mozgásfejlesztő eszközök rendelkezésre állnak. Lehetőségeinkhez mértén megfelelő helyet biztosítunk a szülők fogadására. Az eddig létrehozott értékek védelme, megőrzése, lehetséges fejlesztése, a takarékos működtetés közös feladata minden dolgozónak.

4.1. Az óvoda épülete, elhelyezkedése:

Az óvoda a közúti forgalomtól védve, csendes helyen helyezkedik el.

Férőhelyek száma: 30 fő

Szociális helyiségekkel, vezetői szobával, valamint raktárhelyiséggel is rendelkezünk.

Az intézmény bútorzatát 2000-2010-ig folyamatosan természetes anyagra (fára) cseréltük, korszerűen felszerelt eszköztárral rendelkezünk. A csoportszobában játék sarkok kialakításával igyekszünk a nyugodt, tartalmas játék lehetőségét biztosítani. A csoportszoba berendezései tükrözik a csoport sajátosságait.

Az intézmény udvara a gyerekek számára megfelelő nagyságú, megtalálható a szilárd burkolat, a fű és a homok. Rendelkezünk egy jól felszerelt, esztétikailag példa értékű kressz-pályával. Udvari játékaink fából készültek, választékosak és valamennyi EU-s szabványméretnek megfelelnek. A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak. Karbantartásukra, bővítésükre folyamatosan van lehetőség (pályázaton nyert pénzeszközökből, költségvetésből, szülői-szponzori támogatásból).

Az intézmény közvetlen környezetének és az udvar parkosítása, szépítése folyamatosan történik. E feladatok megvalósításával kiemelt szerepet szánunk a környezeti és esztétikai nevelésnek.

4.2. Folyamatosan szeretnénk javítani feltételeinket a fent leírtakon túl:

- Tornaszoba kialakítása
- Mosdók korszerűsítése
- Az intézmény hőszigetelése
- Infokommunikációs eszközök beszerzése, a cél érdekében megfelelő használata CD lejátszó. laptop, ami bevihető a gyermekekhez.

4.3. Az Óvoda programban meghatározott céljaihoz rendelt eszközrendszere:

2. sz. melléklet 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelethez

JEGYZÉK

a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

4.4. A játéktevékenységek eszközei:

- Költségvetésből illetve saját készítésű játékbútor alapvető játékeszköz a csoportban megfelelő szinten van.
- Költségvetési összegből biztosítjuk a játékhoz szükséges anyagok, eszközök, bábok, képességfejlesztő játékok, udvari játékok folyamatos pótlását, bővítését.
- Várható eszközigeny a program megvalósításához: a különböző tevékenységhez, folyamatosan tudjuk biztosítani a szükséges feltételeket, fontossági sorrendet figyelembe véve. Megfelelő eszközök nélkül a nevelés egyes területei nem hatékonyak.

4.5. Óvodai mesés- és ismeretterjesztő könyvek valamint a szakkönyvi ellátottság:

Szakkönyvi ellátottságunk színvonalát nagymértékben segítette a pedagógus szakkönyvvásárlásra kapott pénz. Óvodánk jól felszerelt könyvkészlettel rendelkezik, mely segíti a pedagógusok mindennapi munkáját.

Mesés – verses könyveket gyermekeink részére költségvetésből vásárolunk.

4.6. Étkezésben szükséges eszközök:

A fenntartó biztosítja a rozsdamentes evőeszközt, a porcelán tányért, üveg poharat intézményünk számára. Cseréje, pótlása folyamatos, hiszen fogyóeszközzel van szó. A HACCP rendszer kiépítése megtörtént, a hiányosságokat a felszerelésben és az eszközökben folyamatosan pótoljuk. Textíliák beszerzése (abroszok, kendők stb.) is folyamatosan szükséges.

5. Az óvodai élet megszervezése:

5.1. Óvodánk napirendje

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a feltételeket a napirend és a hetirend biztosítja a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, de tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre is. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot ad gyermekinknek.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, melynek során a nevelési feladatok a leghatékonyabban megvalósíthatóak. Ezeknek a mindennapi, bensőséges helyzeteknek –együttműködve a gondozásban résztvevő dajkával - kapcsolaterősítő, bizalomépítő, önállóság fejlődését elősegítő hatása kiemelt jelentőségű. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyerekekkel történő tevékenységek mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

5.2. Kialakításának elvei:

- tevékenységek közötti harmonikus arányok érvényesülése,

- a játék kitüntetett szerepe, a játékidő védelme,
- a nyugodt, biztonságos óvodai élet feltételeinek kialakítása,
- a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevétele,
- rugalmasság és folyamatosság.

5.3. Óvodánkban a csoportok részben folyamatos napirenddel működnek:

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉGEK
7 ⁰⁰ - 11 ³⁰	- Érkezés az óvodába - Szabad játék, tevékenységekben megvalósuló tanulás, közben - Tízórai - Játék az udvaron, mindennapos testnevelés
11 ³⁰ - 15 ⁰⁰	- Ebéd, testápolási teendők előtte és utána - Pihenés
14 ³⁰ - 17 ³⁰	- Testápolási teendők - Folyamatos uzsonna - Szabad játék

6. Óvodánk hetirendje

6.1. A hetirend kialakításának szempontjai:

- A hetirendben állandó helye csak a mozgásos játéknak van, mely hetente 2 alkalommal valósul meg
- Mindig szem előtt tartjuk a játék kitüntetett szerepét.

- Egyéb tevékenységek tervezésénél alapvető szempont a komplexitás.
- A hetirend legyen rugalmas, de biztosítsa a tervszerűséget és a folyamatosságot és a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek megvalósítását.
- A hetirendben foglaltak rugalmasan értelmezhetőek, a gyermekek érdeklődése, motivációja vagy a körülmények változása esetén felcserélhetőek.
- Hetente egyszer a szülők igénye alapján játékos angol kezdeményezés.
- Segítse a nyugalmat, rendszerességet, a szokásrendszer kialakítását.

KÖTÖTT	KÖTETLEN	
Mozgás, mozgásos játék Mindennapos testnevelés Ének, zene, énekes játék Hitélet	Mese, vers (alkalomszerűen kötött) Rajzolás, mintázás, kézimunka Külső világ tevékeny megismerése Munka jellegű tevékenységek	Komplexitás

7. A fejlődés nyomon követésének dokumentumai

Munkánkat segítő kötelező dokumentumok:

7.1. Mulasztási napló

- A gyermek személyi adatait és jelenléteit tartalmazza.
- Napra készen kell vezetni.

A nevelőmunka tervezéséhez szükséges dokumentumok:

7.2. Csoportnapló

- Tartalmazza a csoportra vonatkozó legfontosabb adatokat.
- Hetirend, Napirend.
- Statisztikai adatok

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

- Gyermekjóléti adatok
- Óvó-védő szabályok+ értékelés
- Befogadási terv+ értékelés
- Szokás rendszer:
 - Gondozási szokások
 - Szociális - társas szokások
 - Anyanyelvi fejlesztés
 - Értelmi fejlesztés
 - Tevékenységben megvalósuló tanulás
 - A játék személyiség fejlesztő hatása
 - Munka jellegű tevékenység
- Fél éves tervezés, 3 havonta értékelés
- Reflexiók a tervezett időszak végén
- Feljegyzések, tapasztalatok
 - az egyéni fejlődési folyamatot a gyermek fejlődési naplójában elemezzük szintén 3 havonta.
- A tanulással kapcsolatos folyamatos tervező munkát **(Pedagógiai Program):**
 - A pedagógiai tervet heti bontásban, az adott időintervallumot megelőző héten készítjük el, de a téma maga több hetet is felölelhet.
 - A fő irányvonalat mindig a két óvónő egységes szemléletét tükrözze.
 - A tervezés során használjuk fel, az aktuális elkészített segédanyagokat is.
 - A tervezésben külön jelenik meg a környezeti és a matematikai tevékenységek tartalma, de megvalósítását mindig egységesen, komplexen értelmezzük.
 - A tervezésnél az alapvető pedagógiai elvek mindig érvényesüljenek fokozatosság, differenciálás, a csoport általános fejlettségi szintje, összetétele változatos módszerek alkalmazása, stb.

- Alapvető szempont legyen a komplexitás.

- A terv tartalma:
 - az adott időszak témája,
 - játék, drámajáték,
 - munka jellegű tevékenység,
 - gyűjtőmunka,
 - balesetvédelem,
 - környezetvédelem,
 - mese-vers, bábozás,
 - ének, énekes játék,
 - rajzolás, mintázás, kézimunka,
 - mozgásos játék,
 - külső környezet tevékeny megismerése matematikai tartalommal.

7.3. A gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

- A pedagógus gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével, tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.
- Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre
- Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.

Fejlődési napló

- Pontos és folyamatos vezetésével a gyermek fejlődésének ütemét követve és feljegyezve tudjuk meghatározni a fejlesztésével kapcsolatos további feladatainkat. Alapul szolgál a szülő tájékoztatásához, illetve segíti az óvodavezető csoportban végzett ellenőrző és értékelő munkáját.
- Az értékelés és elemzés legyen mindig személyre szabott, pozitív, konkrét és reális! A fejlődési napló kitöltése és a gyerekekről készített megfigyelések lejegyzése folyamatos a nevelési év folyamán és nem kampányszerű. Elvárás, hogy egy tanévben minimum 4 bejegyzés szülessen egy gyerekről (beszoktatás után, december végén, márciusban, tanév végén).

Részei:

- A beszoktatással kapcsolatos feljegyzések,
- Óvodába érkezéskor a beszédértés, beszédhallás fejlettsége (3 éves korban),
- Személyiséglap: általános képességszint-felmérés a gyermek 5 éves korában,
- Tudáspróba: az iskolába lépés előtt elért tudásszintet tartalmazza,
- Családrajz, emberrajz,
- Szociometria eredménye (nem kötelező),
- A gyermek fejlődési folyamatát mutató feljegyzések, melyet minden gyerekről, az óvodába lépés kezdetétől, legalább évi 4 alkalommal vezetünk.

Mérési rendszer

- DIFER programcsomag

8.Az óvoda kapcsolatai

8.1. A család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapfeltétele a családdal való együttműködés, melynek során a pedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, érvényesíti az beavatkozás gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A kapcsolattartás formái:

- beíratás, melynek alkalmával közvetlenül, barátságosan fogadjuk a gyermekeket és a szüleiket, rövid ismertetőt adunk intézményünkről. Megismerkedhetnek óvodánkkal, bepillantást nyerhetnek a csoportok életébe, találkozhatnak az óvoda dolgozóival.
- a gyermek beszoktatása a gyermek és a szülő igényeinek megfelelően,
- Szükség esetén, a nap folyamán tájékoztatjuk a szülőt a gyermeke hogylétéről.
- Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy a hagyományos információs fórumokon kívül, igény szerint elektronikus címükre nevelés szakanyagokat küldünk.
- szülői értekezlet, nyílt napok, játékos délelőtt, családi nap a szülőkkal,
- ünnepségek, kirándulások,
- rendszeres napi találkozások.

Kapcsolat egyéb intézményekkel:

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet alatt és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás és együttműködés motivációja minden esetben a gyermeket érintő problémák okainak feltárása és közös megoldása.

8.2. Az iskola

- óvónők hospitálása az első osztályokban,
 - tanítók látogatása az óvodai csoportokban,
 - közös szülő értekezlet az iskolába készülő gyerekek szüleivel, a leendő tanítókkal és az óvónőkkel,
 - iskolába menő gyerekek látogatása az első osztályokban
 - évnyitón, évvárón való részvétel.
- Kapcsolattartás a Polgármesteri Hivatallal.
 - Kapcsolattartás a fenntartó Hetednap Adventista Egyházzal
 - Szakmai együttműködés a Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás Pedagógiai Szakszolgálatával, mely által a következő speciális szolgáltatásokra van lehetőség:
 - Logopédiai foglalkozások – beszédhibás gyerekek részére. Jelenleg csak a tanköteles korú gyerekeknek heti egy alkalommal.
 - Pszichopedagógus közreműködésével pszichológiai vizsgálatok.
 - Gyógytorna: szakorvosi vélemény alapján heti egy alkalommal.
 - Kapcsolat a Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet szakembereivel (gyermekek vizsgálata, szakmai továbbképzések).
 - Folyamatos együttműködés az óvoda orvossal és a védőnővel.
 - Konstruktív kapcsolatot tartunk fenn a Családsegítő Szolgálat munkatársaival.
 - Az egyház hitoktatásban részesíti a gyermekeket. Valamennyi a településen lévő egyház számára biztosítjuk a lehetőséget a hitoktatásra. A fenntartó, a Hetednap Adventista Egyház is heti egy órában nyújt a gyermekeknek hitoktatást. Minden gyermeknél a szülő dönti el, vallása szerint milyen felekezeti hitoktatáson vegyen részt a gyermeke.

Célunk, hogy a gyermekek lehetőség szerint már 3 évesen óvodába kerüljenek, illetve rendszeresen óvodába járjanak. Ennek lehetséges módszere a szülőkkel illetve a családdal kialakított bizalomra épülő kapcsolatrendszer, egymást elfogadó és tisztelő magatartásforma, melynek megvalósításában a kisebbségi önkormányzat tanácsait, eszközrendszerét és segítő közreműködését is igénybe vesszük.

9.Gyermekvédelem az óvodában

Ahogy szerte az országban észlelhető, a mi községünkben is nyomon követhető a technika fejlődésének hatása, a családokon belüli korlátozottabb lehetőségek, a családszerkezetek változásai, élményforrások csökkenése, megélhetési problémák, munkanélküliség, s vonzatként az életszínvonal romlása, tartalékok felélése, a családi klímában fellelhető frusztráció.

A társadalmi-, gazdasági viszonyok változásával magasabb lett a mindennapi gondokkal, megélhetéssel küzdő családok száma. A munkanélküliség nőtt, s ezzel egyenes arányban a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű családok száma is emelkedett. Az óvodánkba jelentkező gyermekek tükrözik a falusi népesség sokszínű rétegződését.

Tapasztaljuk, hogy a családokkal, a családokon belül a gyermekeknek életkörülményei mennyire befolyásolóan alakítják óvodai nevelésünket. Mindezek ismeretében igyekszünk élmény gazdaggá formálni óvodai életünket, amelyben meghatározó erővé válhat a gyermekeket körülvevő tárgyi és személyi környezet. Óvodánkban a gyermekvédelmi munka kiemelt jelentőséggel bír. A gyermekek 2/3-a részesül gyermekvédelmi támogatásban.

Óvodásaink többségében kis családokból (apa+anya+gyermek vagy gyermekek) érkeznek. Több generációs családok is megtalálhatók. Évente változó számú az intézményünkben a csonka családból érkező gyermekek aránya.

A gyermekek többsége családi házakban, kis lakásokban él. Óvodánkban az önálló szobával rendelkező gyermekek száma minimális, általában testvérével osztozik meg egy szobán. A családok légköre zömmel nyugodt, harmonikus, de előfordulnak zaklatott életvitelű családból járó óvodás korú gyermekek is.

A létszám arányában az anyák nagyobb hányada dolgozik, jelentős a GYES-en lévő és fő állású anyák aránya. Emellett a valamilyen községi segélyre rászoruló aránya számottevő. A segélyezés oka az alacsony kereset, vagy a szülő egyedülállósága, valamint a munkanélküliség.

A szülők döntő többsége szakmunkásképzőt végzett, kevés az érettségizett, az ennél alacsonyabb végzettségűek száma közel a szülők $\frac{1}{4}$ -e. A diplomás szülő a legkisebb arányú. A szülők fizikai és szellemi alkalmazottak, a vállalkozók igen kevés számot képviselnek, de van mezőgazdasági őstermelő is. Anyagi helyzetük heterogén, az iskolai végzettségnek nincs meghatározó jelentősége az anyagi körülményekben, mivel magas a munkanélküliség valamennyi szférában.

A szülők óvodával szembeni elvárásait a családi légkörben történő, a személyiséget tiszteletben tartó neveléssel, gyermekvédelemmel és pedagógiai felvilágosító tevékenységekkel kapcsolatosan fogalmazták meg. Ezen szociokulturális adottságok figyelembe vételével szerveztük a Nyitott Óvodai Programunk tevékenységrendszerét is.

E réteg kiemelkedésének alapfeltétele a megfelelő tudástőke megszerzése, mely segítségével képesek belépni a munka világába, életesélyük, társadalmi egyenlőségük nő, lehetőségük nyílik életminőségük javítására. Ebből következően a közoktatási intézmények alapvető feladata – természetesen a család támogatásával együtt – a gyermekek megfelelő nevelése és oktatása oly módon, hogy alkalmassá váljanak a továbbtanulásra. Intézményünk feladata az, hogy megfelelő nevelési programmal közvetett segítséget nyújt az iskolai beilleszkedéshez.

Alapelvünk marad mindezek mellett a gyermek és személyiségközpontú szemléletmód, az „iskolásítás” számunkra elfogadhatatlan módszer. Pedagógiai koncepciónk középpontjában a kompetencia alapú nevelés alkalmazása illetve elemeinek beépítése áll.

9.1. Jogsabályok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben ennek meghatározása már nem szerepel. Emiatt került be a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénybe (a továbbiakban: Gyvt.) 2013. szeptember 1-jei hatállyal a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma

9.2. A hátrányos helyzetű gyermek, tanuló, hallgató meghatározása

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt), aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba-fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres

gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba-fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szociális törvény. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményigénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

9.3. Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az fenti a)–c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyermekek jogai mindenek feletti, ezért azok tisztelete, betartása és betartatása minden dolgozóra nézve kötelező érvényű. Alapelveink a család tiszteletben tartása, a

családi nevelés erősítése illetve a gyermek iránti felelősség ébrentartása. A gyermekvédelmi munkát a humánus, segítőkészség, a megértés és a támaszkodás jelenti. Fő célunk a prevenció, amely során szeretnénk megakadályozni a veszélyeztetett állapot kialakulását.

A kedvezőtlen szociális-, gazdasági-, családi- és intézményi hatások az érték és normaválság, valamint az ezen tényezők indukálta, egyre több családban érzékelhető életvezetési problémák miatt nő a feszültség szintje, csökken a feszültségtűrő képesség, ami a családban érezteti hatását és a leggyakrabban a gyerekeken vezetődik le. A fentiek káros hatása megjelenik az óvodában is, a gyermekek teljesítmény-, magatartás-, és kapcsolatzavarainak formájában.

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre és családjaikra. Amennyiben a hátrányok halmozódnak és a család nem tud kiemelkedni helyzetéből, a gyermek halmozottan hátrányos helyzetűvé válik, ami gyakran a veszélyeztetettséghez vezet.

9.4. Veszélyeztetett helyzetben van az a gyermek, aki:

- Szülei vagy más, felettük hatalmat gyakorolni képes felnőttek által fizikailag bántalmazottak (szándékos brutalitás, az általános állapot veszélyeztetése).
- Anyagi eszközök, gondozás, felügyelet hiánya miatt huzamosan akadályozott az életkorának megfelelő testi, értelmi, érzelmi fejlődésben.
- Családjában vagy közvetlen környezetében ismétlődő, személyiséget károsító fizikai, lelki bántalmazástól, zaklatástól, erőszaktól szenved.
- Családjának vagy környezetének felelőtlen, erkölcstelen, alkoholista, bűnöző életvitele, magatartása fejlődésében károsan befolyásol.

- Rossz irányú neveltetése, fejlődési rendellenessége, értelmi lemaradása vagy fogyatékosága folytán környezetében egészséget károsító szokásokat sajátít el.
- Családon belüli vagy kívüli szexuális visszaélés áldozata lesz.

A **veszélyeztetettség gyanúja már elegendő ok** a folyamat beindítására a gyermek biztonsága érdekében. A tünetek halmozott előfordulása arra utalhat, hogy a gyermek veszélyeztetett helyzetben van.

A Gyermekvédelmi Törvény értelmében a sérült gyermek joga, hogy megfelelő képzésben részesüljön, tehát 3-tól 7 éves koráig óvodai nevelésben vehet részt. A sérültség mértékének megállapítása a Szakértői Bizottság feladata. Óvodánk gyógypedagógussal nem rendelkezik, csupán utazó gyógypedagógus segítségét vehetjük igénybe.

9.5. A tanköteles korú gyermekek igazolatlan hiányzása esetén feladataink:

- Családlátogatás a segítő szakemberrel.
- Írásbeli felszólítás küldése 2 alkalommal.
- Szabálysértési eljárás kezdeményezése a jegyzőnek.

9.6. Az igazolatlan hiányzások minimalizálása érdekében:

- Érzelem gazdag, családias óvodai légkör kialakítása.
- A szülői házzal való nyitott kapcsolat.
- Napi konzultáció a HHH-s gyermekek szüleivel.
- A hiányzások okának folyamatos figyelemmel kísérése az óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelősök részéről.
- Szükség esetén családlátogatás a családsegítő, gyermekjóléti szolgálat segítségének igénybevételével.

Az óvoda elsődleges jelzőrendszerként működik a segítő intézmények felé!

9.7. Feladataink:

- Szakmai kötelezettségünk a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében való részvétel.
- A családokkal segítő, támogató, bizalomra épülő kapcsolat kialakítása, odafigyelő, probléma érzékeny attitűd.
- Befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése és az esélyegyenlőtlenségek csökkentése.
- A gyermek környezetének, családban elfoglalt helyének, háttérének megismerése,
- Adjunk lehetőséget a szülőnek esetleges problémái, nehézségei megbeszélésére (tanácsadás, segítő beszélgetés).
- Segítsük elő a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- Biztosítsuk a gyermeki jogok érvényesülését.
- Ismerjük fel a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, és ha szükséges, kérjük szakember segítségét.
- Kísérjük figyelemmel a rendszeres óvodalátogatást, szükség esetén jelezzük a hiányzást.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segítsük a gyermekek családban történő nevelését.
- A titoktartási kötelezettség minden családot érintő kérdésben valósuljon meg.

- Szükség esetén jelzési kötelezettség a Családsegítő Központ felé, az általuk rendszeresített problémajelző adatlap segítségével.
- Együttműködés a segítő szakemberekkel, nyomon követés.
- A helyettes szülőkkel és a nevelőszülőkkel intenzív kapcsolatot tartunk, kiemelten figyelünk minden problémára.
- A gyermekjogi képviselővel folyamatos kapcsolatot tartunk.
- Egymás munkájának támogatása.
- Kötelesek vagyunk hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos, veszélyeztető magatartása esetén a családon belüli erőszak gyanúját, jeleit kiemelten kezelni.
- A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek vagyunk egymással és a társintézményekkel együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.
- A családdal kapcsolatos bejegyzések a fejlődési naplóba kerülnek.

A gyermekvédelmi feladatok az éves programunk részét képezik.

10. Az óvodába és az iskolába lépés feltétele

10.1. Óvodába lépés:

8.§ (2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A jegyző – az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó – a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életév betöltéséig felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

10.2. Iskolába lépés:

45. § (1) Magyarországon - az e törvényben meghatározottak szerint - minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.

10.3. Az iskolaérettség törvényi szabályozása

(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik. Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban, és ezt követően válik tankötelessé. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

4) A tankötelezettség kezdetéről

a) az óvoda vezetője,

b) ha a gyermek nem járt óvodába az iskolaérettségi vizsgálat alapján a szakértői bizottság,

c) az óvoda, az iskola vezetője vagy a szülő kezdeményezésére az iskolaérettségi vizsgálat alapján a szakértői bizottság dönt.

- a tankötelezettség kezdetéről az óvoda véleménye alapján, illetőleg, ha a gyermek nem járt óvodába, vagy az óvoda kezdeményezi a nevelési tanácsadó véleményes alapján; a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján;

A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más fogyatékoság vizsgálata, megállapítása

16.§ (1) Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget nem érte el, a szakértői és rehabilitációs bizottság újabb időpontot tűz ki a szakértői vizsgálatra, a szülőt tájékoztatja, hogy a gyermeknek iskolai életmódra felkészítő foglalkozáson részt kell vennie, s a gyermek fejlettségéről a lakóhely szerint illetékes jegyzőt értesíti.

A beilleszkedési, magatartási, tanulási zavar vizsgálata, a nevelési tanácsadás

V. AZ ÓVODA SPECIÁLIS FELADATAI

1. Integrált nevelés

1.1 Célja:

- A 3-7 éves óvodás korú gyermekek fejlettségüknek, speciális nevelési szükségletüknek megfelelő eljárásokat alkalmazó fejlesztése és szocializálása. Olyan feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi az egyéni teherbíróképességet, a speciális nevelési szükségleteket, a harmonikus személyiség fejlesztést, a testi, szociális, értelmi, érzelmi érettség kialakítását.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtás és képességfejlesztés a hiányosan működő képességek korrekciójában.

1.2. Feladata:

Az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű, fejlettségű gyermekek együttnevelése és fejlesztése. Lehetőséget teremtünk minden gyermek számára képességei kibontakoztatásához, az esélyegyenlőséget biztosítva. A feladatok konkrét lebontása a csoportnaplókban egyéni fejlesztő terv formájában található.

1.3. A felzárkóztatás főbb területei:

- Szokások, társas viselkedésformák megfelelő alakítása
- Egészségügyi szokások kialakítása, pótlása
- Anyanyelvi nevelés.
- Közösségi magatartás.
- Értelmi képességek fejlesztése.
- Finommotorika, mozgáskoordináció fejlesztése.

1.4. Cél:

- Inkluzív pedagógiai szemlélet érvényre juttatása.
- Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó.
- A gyermeki személyiség kibontakoztatására törekvés, sokoldalú, harmonikus fejlődés segítése, mely biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést az életkori, egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, személyisége teljes kibontakozásának támogatásával az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítése.

1.5. Ennek érdekében feladat:

- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3-7 éves HHH gyermek rendszeresen járjon óvodába.
- Az óvodából iskolába menő HHH gyermekek olyan óvodai nevelésben, fejlesztésben részesüljenek, mely biztosítja, hogy kudarcmentesen kezdjék meg az általános iskolás éveket, egyenlő eséllyel induljanak iskolába a nem hátrányos helyzetű társaikkal együtt.
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése – a szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, Általános Iskolával, Civil Szervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.

Az óvodánkba járó hátrányos helyzetű gyermekek hátrányai elsősorban szociális helyzetükből fakadnak. Feladatunk elsősorban e hátrányok csökkentése, hiányzásuk minimalizálása. Ezen családokban felnövekvő gyermekek családi életviteléből adódó

különbözőségére tekintettel – sokoldalú, harmonikus személyiség fejlesztése – differenciált módszerekkel.

- A gyermekek folyamatos beóvodázása, benntartása.
- A hatékonyabb iskolai életre való felkészítés.
- A társadalomba való beilleszkedés elősegítése.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodapedagógusok az óvodai élet tevékenységformáiban tudatosan fejlesszék a gyermekeket. Törekedjenek a gyermekek jobb megismerésére, ismerjék meg a családok környezetét, a gyermek családban elfoglalt szerepét, az otthoni játéklehetőségeket, játékeszközöket, a gyermek élményforrásait. Folyamatos megfigyeléssel, közös játékkal, a csoport társaival való közös tevékenységekkel felmérjük az ismereteiket és képességeiket, amelyre építjük a fejlesztést.

2. Gyermekvédelem – gyermekvédelmi feladatok

Legfontosabb feladatnak a prevenciót tartjuk. Különös gonddal készítjük elő a gyermekek óvoda lépését. Minden nevelő munkájában nyomon követhető a gyermekvédelmi munka. Óvodánkban a vezető irányítja a gyermekvédelmi munkát.

Elvárás minden nevelőtől, de a gyermekvédelmi felelőstől fokozottabban, hogy:

- megfelelő szakmai felkészültséggel,
- felelősségérzettel,
- jó kapcsolatteremtő készséggel,
- tapintattal, bizalommal,
- optimizmussal rendelkezzen.

3. Differenciálás – hátránykompenzálás – tehetséggondozás:

A tehetséges gyermekek fejlesztését elsősorban a gyermekek közötti különbözőségeket figyelembe vevő differenciált foglalkoztatással valósítjuk meg.

Különleges bánásmódot, felzárkóztatást, egyéni fejlesztést igényelnek a magatartási nehézséggel vagy tanulási zavarban szenvedő gyermekek. Óvodánkban évek óta a nevelési tanácsadó munkatársa minden szeptemberben felméri az 5 éves korú gyermekeket, akiknél pedig pedagógiai ismeretekink szerint fenn áll a veszélye az értelmi lemaradásnak, viselkedésbeli zavarnak, részképesség zavarának a nevelési tanácsadó szakembereihez irányítjuk, előzetesen a szülővel megbeszélve.

A felmérési eredmények értékelése után a szülővel és a csoportban dolgozó pedagógusokkal egyeztetve az alábbi tehetőségeket ajánlja fel:

- fejlesztőcsoportba járjon a gyermek.
- Az óvodapedagógus fejleszti a közös terv alapján.
- Szülő fejleszti a nevelési tanácsadó feladataival.

A gyermek haladási ütemének megfelelően visszajelzünk a nevelési tanácsadónak. A szülőket kompetenciánk határain belül tájékoztatjuk. A logopédiára szükséges gyermekeket a szülő beviszi a nevelési tanácsadóba, ott a megfelelő beszédfejlesztést elvégzik a logopédus szakemberek.

VI. HITÉLET

A hetednapi adventista nevelési elvek Krisztus-központúak. Az adventisták hiszik, hogy a Szentlélek vezetése mellett megismerhetjük Isten jellemét és céljait a természetből, a Bibliából, valamint Jézus Krisztus életéből és szolgálatából.

Az adventista nevelés abból a felismerésből fakad, hogy az igazi nevelés célja nem más, mint Isten képmásának helyreállítása az emberben.

Hitünk szerint Isten szerető, bölcs és hatalmas lény, aki személyes kapcsolatra törekszik velünk emberekkel, hogy

- (1) kiárassza ránk kegyelmét, mint helyreállításunk eszközét, és
- (2) bemutassa jellemét, mint életvitelünk normáját.

Tudjuk, hogy emberi szándékaink, gondolataink és viselkedésünk is elmarad az Istentől kapott ideáltól, ezért azon fáradozunk nevelési szolgálatunkban, hogy helyreállítsuk azt a közösséget Isten és a tanuló között, amit széttört a bűn.

Az otthon, az iskola és a gyülekezet együttes erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy felkészítse a tanulókat a szolgálatra úgy ebben a világban, mint az eljövendőben. Ezért az adventista nevelés többet nyújt az akadémiai ismereteknél, előmozdítja a tanulók lelki, szellemi, fizikai és szociális fejlődését.

Olyan emberek nevelésére törekszünk, akik hisznek Istenben, tisztelik embertársaikat, jellemük visszatükrözi a Teremtő jellemét, szellemi erőiket elsősorban arra használják, hogy új gondolatokkal és értékekkel gazdagítsák embertársaikat és ne elégedjenek meg azzal, hogy csupán mások gondolatait ismételtetik.

Nevelési fogalmaink túl szűk határok között mozognak. Szélesebb látókörre, magasabb célokra van szükségünk. Az igazi nevelés több egy bizonyos iskolai végzettség megszerzésénél; több a földi életre való felkészülésnél. Egész lényünket formálja az emberi lét minden időszakával. Harmonikusan fejleszti a testi-, szellemi - és

lelki erőket. Előkészíti a tanulót a mostani, és az eljövendő világban végzendő szolgálat örömére.

Minden igazi tudomány és valódi fejlődés forrása Isten ismerete. Bármerre fordulunk a fizikai-, szellemi- és lelki szférákban, bárhova tekintünk - távol a bűntől - ennek az ismeretnek a kinyilatkoztatását látjuk. Ha a kutatás bármelyik vonalán haladunk azzal az őszinte céllal, hogy eljussunk az igazságra, érintkezésbe kerülünk azzal a láthatatlan, hatalmas Értelemmel, aki mindenben és mindenek által munkálkodik. Az ember értelmébe került Isten értelmével; a véges a végtelennel. Az ilyen kapcsolat hatása felbecsülhetetlen a testre, az elmére és a lélekre. Erre épül a legmagasabb rendű nevelés, ami Istennek saját nevelési módszere.

Az, aki Isten szándéka szerint cselekszik, hogy közölje az ifjúsággal Isten ismeretét, és jellemét az Ő jellemével való összhangra formálja, magasztos és nemes munkát végez. Mikor felébreszti bennünk a vágyat, hogy elérjük ezt az eszményt, akkor olyan nevelést ad nekik, amely magas, mint a menny, és határtalan, mint a világegyetem. Olyan nevelésben részesíti őket, amely nem fejeződik be a földi előkészítő iskolából megadja a képesítést a mennyei iskola magasabb osztályába.

VII. AZ ÓVODAI ÉLET, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. A játék

Szemléletünk szerint a gyermekek legfőbb joga a játékhoz való jog. A gyermekek sajátos létezési módja, lételeme a játék. Ebből adódóan kötelességünk az, hogy e jog érvényesülését a lehető legteljesebb mértékben biztosítsuk. A szabad, kreatív játék segíti

a gyermekeket emberré válni és a felnőtteket embernek maradni. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítást; a játék kibontakoztatása és nem annak fejlesztése céljából hat a játékra. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

Feladatunk, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítsunk a különböző játékformákhoz:

- gyakorló játékokhoz,
- szimbolikus és szerepjátékokhoz (színlelő-, szerep-, fantázia játék, bábozás, dramatizálás),
- alkotójátékhoz, konstruáló játékokhoz,
- szabályjátékokhoz,
- népi játékokhoz.

1.1 Legfontosabb óvodánkban a szabad játék túlsúlyának érvényesülése:

A szabad játékban a kompetenciával együtt dinamikusan fejlődik a gyermekek autonómiája is. A játékban folyó tanulás nem egyszerűen a tárgyak, dolgok számbavétele, feltérképezése. A játék rugalmas közvetítőterep, ahol a gyermekek – főleg ösztönök által vezérelt – belső világa és a normákkal, szabályokkal teli külvilág találkozhatnak egymással anélkül, hogy ütköznének vagy konfliktusokba bonyolódnának.

Játék közben a gyermekek leginkább önmagukat, saját pszichikus folyamataikat tanulják, sajátos technikával. A kisgyermek egyik első játszótársa a szülő mellett az

óvodapedagógus, utánozható mintát ad, segítővé, kezdeményezővé tesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játék- és társas kapcsolatok kialakulását is.

1.2. Feladataink:

- Érvényesüljön a szabad játék túlsúlya az óvodapedagógus tudatos jelenléte mellett.
- Legyen jellemző ránk a tudatosan megengedő, elfogadó, biztonságot és bizalmat adó, segítő, támogató jelenlét.
- Hassa át tevékenységünket a pedagógiai optimizmus.
- A nyugodt légkör biztosítása az elmélyült játékhoz.
- A feltételek megteremtéséhez vonjuk be a gyermekeket.
- Segítsük a különböző fejlettségű gyermekek együttjátzását.
- Biztosítsunk elegendő időt és helyet, megfelelő számú és minőségű eszközöket.
- Teremtsünk változatos lehetőségeket, helyzeteket, ötleteket.
- A gyermek spontán élményszerzése mellett tervezzünk tudatosan is élményszerző lehetőségeket és használjuk ki a bennük rejlő nevelési-fejlesztési lehetőségeket.
- Játsszunk együtt a gyermekekkel, de soha ne korlátozzuk önállóságát.
- Engedjünk teret a gyermeki kreativitásnak, önérvényesítésnek.
- Figyeljük gyermekeinket játék közben, hiszen ebben a tevékenységben nyilvánul meg legmeghatározóbban személyisége.
- Minden játékfajta megjelenésére, mélységére, minőségére tudatosan figyeljük.
- Kezdeményezzünk és játsszunk együtt sok szabály-és társasjátékot.
- Mindig ismerjük fel és használjuk ki a játékban rejlő képességfejlesztő területeket.
- Felszabadult, gátlásoktól mentes játékunkkal legyünk motiválóak és modellértékűek.

2. Vers, mese

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a mondókák, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi élményt adnak. A népi, a klasszikus a kortárs és a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók által alkotott irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese-képi és konkrét formában- tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatiról, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait ugyanakkor feloldást és megoldást kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás intim állapotában eleven belső képi világot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers – és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. Igen hatékony és fejlesztő hatású az irodalmi élményből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása: mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás és anyanyelvi játékok. A bábjáték és a dramatikus játék fejleszti önkifejezésüket, lehetőséget ad szerepvállalásra, önálló versmondásra.

2.1. Céljaink:

- A gyermekek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének segítése.
- Pozitív személyiség jegyek megalapozása a csodákkal teli meseélmények segítségével.

- A gyermekek beleérző képességének, empátikus készségének, belső képi világának fejlesztése.

2.2. Feladataink:

- A felhasznált irodalmi anyag igényes összeállítása:
 - állatmesék, népmesék, mondókák, népi rigmusok, halandzsa szövegű kiolvasók, magyar és külföldi írók, költők alkotásaiból, válogassunk a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művekből egyaránt.
- Minden nap meséljünk, vagy verseljünk a gyermekeknek.
- A tevékenység lehet kötetlen vagy kötött kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese is.
- A nyugodt légkör, a befogadásra alkalmas környezet megvalósításához az óvónő kötelező formában is megvalósíthatja a kezdeményezést.
- A mesélésre történő ráhangolódás módja minden csoportban az egyéni arculatnak kialakított (mesepárna, mesemondó szék, stb.).
- Mindig figyeljünk a gyermek érzelmeire, reakcióira, tegyük lehetővé az élmények feldolgozását, az érzelmek megfogalmazását, levezetését.
- Az előadásmód legyen színes, élményt adó, tegye lehetővé az érzelmi azonosulást, ráhangolódást.
- Tegyük lehetővé az eljátszást, ahhoz biztosítsuk a feltételeket.
- Mindig legyen helye a spontán verselésnek, mesélésnek.
- Adjunk lehetőséget a gyermeknek saját vers-és mesealkotásra.
- A drámajátékokkal adjunk lehetőséget arra, hogy a gyerekek az átélt élményeket kijátsszák.
- A bábjátékok segítségével növeljük a gátlásosabb gyermek önbizalmát, beszédkedvét.

3. Ének, zene, énekes játék

Zenei nevelésünket Kodály Zoltán elvei mentén, a Forrai Katalin által kidolgozott zenei nevelés alapjaira építjük. A környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az élményt nyújtó, közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. Válogatunk a klasszikus és kortárs zenei művek mellett a roma kultúrához tartozó alkotásokból is.

3.1. A tevékenység célja:

- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése,
- zenei képességek fejlesztése.
- Zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, kiegyensúlyozott emberré nevelés,
- egymás és más népek zenei kultúrájának, értékeinek megismerése.

3.2. Feladataink:

- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése.
- A tervezésben szerepeljen:
 - a gyermekek hangszálainak, mozgásának, értelmi képességének megfelelő dalanyag,

- a zenei képességfejlesztés területe,
 - körjátékok, mondókák,
 - zenehallgatási anyag.
- A zenei anyag kiválasztásánál szem előtt tartjuk az igényességet, a csoport képességszintjét és a fokozatosság elvét.
 - A gyermekek zenei képességének fejlesztését mondókákkal, gyermekdalokkal és képességfejlesztő játékokkal valósítjuk meg.
 - A zenei nevelés szervezeti keretei:
 - kötött tevékenység
 - gyermekek által kezdeményezett, alkalomszerű játékok, spontán éneklés,
 - más műveltségi területekhez kapcsolódó zenei nevelés.
 - Zene hallgatása tevékenységekhez kapcsolódva, érzelmi ráhangolódásként.
 - A néptánc elemei épüljenek bele a tervezésbe.
 - A zenei anyagok kiválasztásában olyan műveket igyekszünk átadni, amit magunk is megfelelő szinten tudunk előadni.
 - Felkeltjük a gyermekek érdeklődését az értékes zene iránt, elsősorban népdalokból, más népek dalaiból válogatunk.
 - Az óvónő hangszeres játékát kiemelkedő jelentőségűnek tartjuk, az élőben bemutatott zenélés újabb élményt és ismeretet nyújt a gyermeknek.
 - Akkor lesz vidám és felszabadult a gyermekek énekes játéka, ha az óvónők is örömmel énekelnek és vesznek részt a mozgásos játékokban.
 - A tevékenységet hassa át, a felszabadult játék, a gátlásoktól mentes önfeledt éneklés.
 - A zenehallgatásnál és más tevékenységeknél is hallgassanak zenét, klasszikusoktól, gyermekdalokat színvonalas előadóktól, a zene a napi tevékenység része legyen, ezért a csoportban mindig ott legyen a CD lejátszó.

4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

A beszéd mellett az ábrázolás egy újfajta önkifejezési móddá, közlő nyelvvé válik. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Maga a tevékenység –s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi – plasztikai kifejező képesség, komponáló -, térbeli tájékozódó – és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény –és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4.1. A tevékenység célja:

- a gyermek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése,
- a gyermekek tér- forma- szín képzeletének gazdagítása,
- esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

4.2. Feladataink:

- Olyan térválasztás, ahol a mozgó gyermektől védett az alkotók köre.
- A tevékenységekhez a szabad játékban is legyenek meg a feltételek.
- Az óvodába érkezés pillanatától tegyük lehetővé, hogy minden gyermek játszva ismerkedhessen az anyagokkal, eszközök használatával, a technikai kivitelezés lehetőségeivel.
- Mikrocsoportos vagy egyéni szervezeti formában valósítsuk meg a tevékenységet.
- A természetben tett séták, kirándulások alkalmával láttassuk meg az esztétikumot.
- A kiválasztott eszközök megfelelő minőségűek és mennyiségűek legyenek.
- Fokozottan figyelünk a biztonságos eszközhasználatra.

- Ismertessük meg a városban található műalkotásokkal a gyerekeket (köztéri szobrok, festmények, régi és új épületek, a népi kultúra alkotásai).
- A gyerekekkel együtt munkálkodva tegyük vonzóvá, élményszerűvé a tevékenységet.

5. Mozgás, mozgásos játékok

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség és társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához. Az óvodáskorú gyermekeknek nagy a mozgásigénye, ez az egészséges lelki életnek is elengedhetetlen feltétele.

A mozgás karbantartja az izmokat, ízületeket, s a vele együtt járó élettani folyamatok oldják az idegrendszer feszültségét, fáradtságát. Felfrissíti az egész szervezetet, jó közérzetet teremt, növeli a betegségekkel szembeni ellenálló képességet, állóképességet, fontos szerepe van az egészségmegőrzésben. Az egészséges életmódra nevelés egyik építőköve is. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a térben való tájékozódást, helyzetfelismerést, a döntést, az alkalmazkodó képességet valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

5.1.A tevékenység célja:

- A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése.
- A gyermekek edzése, mozgásigényének kielégítése, állóképességük fejlesztése, mindezzel az egészségük védelme, tudatos egészség megőrzés

- Aktivitásuk, mozgáskedvük fokozása; a mozgásos játék örömmel végzett tevékenység legyen.
- A szabálytudat, alkalmazkodó képesség, téri tájékozódás fejlesztése.

5.2. Feladataink:

- Mozgásos játék feladatait a tornaszobában szervezett formában heti két alkalommal valósítjuk meg.
- Az egyik mindig rövidebb időtartamú, kizárólag mozgásos játékokat tartalmazó tevékenység, ezt egészíti ki egy hosszabb, csoportbontásban (3-4 évesek és 5-6-évesek) megvalósuló forma, amelyben a játékok mellett helyet kapnak a képességfejlesztő játékok, gyakorlatok, eszközök.
- A csoportbontást a magas csoportlétszám és a tornaszoba mérete indokolja.
- A tervezésben szerepeljenek:
 - mozgásos játékok,
 - természetes mozgások (járás, futás, mozgás),
 - prevenciós játékok (lábboltozat-javító gyakorlatok),
 - játékos mozgások eszközökkel (kézi szerek),
 - a képességfejlesztés kiemelt területei.
- Fokozottan figyeljünk a megfelelő öltözetre, gyermekek biztonságára, a balesetmentes helyzetek megteremtésére.
- Differenciálás a gyerekek egyéni fejlődési üteméhez:
 - a mozgás tempójában,
 - a mozgások mennyiségében, a gyakorlások számában,
 - a segítségadás módjában és mértékében,
 - a gyakorlatok szerkezetében, értékelésében.

- Az időjárási viszonyoknak megfelelően minél több udvari mozgást és tornát tartunk.
- Aktív részvételünkkel, felszabadult hangulat teremtésével fokozzuk a gyermekek mozgáskedvét, a játékosság mindvégig érvényesüljön.
- Az értékelés legyen mindig személyre szabott, pozitív, motiváló hatású.

6. A külső világ tevékeny megismerése

6.1. Környezet- és természetvédelem:

„Természetbarát gyermek csak természetbarát környezetben nevelődhet.”

Nevelésünk alapozó jellegű, meghatározó szerepet játszik a megfelelő környezetkultúra és gondolkodás – a természeti értékek megóvásában, fenntartásában – kialakításában.

Óvodai nevelésünk során arra törekszünk, hogy játékos feladatokon keresztül lásson mintát arra, hogyan óvjuk, védjük szűkebb és tágabb környezetünket, természeti erőforrásainkat. – Pl.: a mindennapi élet során megtanulhatja, hogy ő is elzárhatja a vízcsapot, leolthatja a feleslegesen égő villanyt stb.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek

szeretetét, védelmét is. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben tartalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér -, sík – és mennyiségszemlélete.

6.2.Céljaink:

- A gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetről.
- Természethez való pozitív viszony kialakítása valamint a természet szépségeinek megláttatása.
- A szűkebb (család, óvoda) és tágabb (település, város) hagyományainak megismertetése, tiszteletben tartása.
- A néphagyományok megismertetése, tiszteletben tartása.
- Környezettudatos magatartás megalapozása.
- A környezetvédelem jelentőségének és lehetőségeinek megismertetése.
- Logikus gondolkodás fejlesztése (a környezet globális felfogása, összefüggések megláttatása, ok-okozati viszony, relációk, időrendiség-időérzék, sorrendiség, gondolkodási műveletek, matematikai tapasztalatok).

6.3.Feladataink:

- A társadalmi és természeti környezet tevékeny megismertetése.
- Környezetvédelemmel kapcsolatos feladatok teendők aktív beépítése a mindennapokba.
- A környezettudatos magatartás megalapozásához vonjuk be a szülőket.
- A környezet formai és mennyiségi viszonyainak közvetlen tapasztalatokra épülő megismertetése.

- A tevékenységek tervezésének irányvonala a természeti környezet változásai, az ünnepek és a természet-és a környezetvédelmi jeles napok:
 - Október 4.- Állatok Világnapja,
 - Március 22. - A Víz Világnapja,
 - Április 22. - A Föld Napja,
 - Május 28. - Madarak és Fák Napja,
 - Június 5.- Környezetvédelmi Világnap.

- Teremtsünk olyan feltételeket (alkalom, idő, hely, eszköz), amelyek lehetővé teszik minél több spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
 - Minden tanévben megszervezünk egy őszi és egy tavaszi kirándulást, ahol a szülők segítségére is számítunk.
 - Segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
 - A környezeti nevelés során erősítsük a már meglévő, helyes viselkedési és udvariassági szokásokat; a spontán létrejövő illetve szándékosan kialakított szituációkban gazdagítsuk azokat.
 - A megfigyelések során teremtsünk minél több olyan beszédhelyzetet, amely során a gyermek gondolatait kifejezheti.
 - Viselkedésünk, cselekedeteink, reakcióink minden helyzetben legyenek modellértékűek, követhető minták a gyermek számára.
 - A tervezésben a matematikai tapasztalatokat, ismereteket külön feladatként fogalmazzuk meg, mert szemléletünkben mindig jelen kell lennie, de integráltan jelenik meg a megtapasztalás a mindennapi helyzetekben, a játékban.

- Alapvető szemléletünk, hogy a tervezett tevékenységeket, megfigyelési helyzeteket a gyermekek érdeklődésére, természetes kíváncsiságára, cselekvésvágyára építsük, elsődleges szempont a játékosság és az élményszerűség legyen.
- A képességfejlesztő játékok tervezésekor és megvalósításakor minden esetben a gyermek eltérő fejlettségi szintjére alapozzunk, önmagához képest fejlesszük.
- A fejlesztést mikrocsoportos vagy szükség esetén egyéni formában valósítsuk meg.

7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység. A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködés és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

7.1. Tevékenységünk célja:

- Fejlődjenek a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok (pl.: kitartás, önállóság, felelősségvállalás, céltudatosság).
- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségeket, tulajdonságokat alakítsunk ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatát, kötelesség teljesítését, személyiségének fejlődését.

- A gyermekmunka jellegű tevékenysége önként, szívesen végzett aktív tevékenység legyen.

7.2. Feladataink:

- Adjunk lehetőséget a gyermekeknek olyan munkák elvégzésére, amelyek fejlesztik képességeiket.
- Tapasztalat útján fedezzék fel a munka hasznosságát, szükségességét és értékét.
- Törekednünk kell arra, hogy a munkavégzés során tudatosodjon a gyermekben mikor játszik és mikor végez eredményt létrehozó munkát.
- Mindig törekedjünk a balesetvédelmi előírások betartására.
- A gyermeknek természetes, vonzó legyen a munkába való bekapcsolódás, belső motiváció készítse őket erre.
- Tanulják meg az általuk végzett munka menetét, az általuk használt eszközök helyes használatát.
- Éljék át a munka örömét, az eredményért vállalt erőfeszítés szépségét és nehézségét.
- Tanulják meg, hogy a munka eredményes, ha azt pontosan, alaposan, a szabályoknak megfelelően végzik, éljék meg az „én készítettem – mi készítettük” sikerélményét.

7.3. Munkafajták óvodánkban:

- önkiszolgáló munka (saját személyükkel kapcsolatos tevékenységek),
- megbízásos munka,
- alkalmoszerű, ismétlődő munka,
- naposi munka,

- növénygondozás,
- csoporttársakkal együtt, érték végzett alkalmi megbízások.

8.A tevékenységben megvalósuló tanulás

8.1.A kompetencia alapú fejlesztés célja:

Az óvodából-iskolába való átmenet tartalmilag újszerű kidolgozása; az inkluzív pedagógiának, az együttélésnek az elterjesztése; a játéknak, mint a fejlesztés céljának és eredményének a megjelenítése, a játék-érzelem-erkölcs metodikai kapcsolatának érvényesítése.

8.2. A pedagógiai fejlesztés feladata:

Olyan választható témák (komplett fejlesztési tervként) tevékenységi körök (játék, munka, tanulás), szervezeti keretek (frontális, csoportos, egyéni), differenciált eljárások és munkaformák ajánlása, amelyek a pedagógiai fejlesztés célját szolgálják. Az elsődleges a képesség fejlesztés, s ennek szolgálatába állítjuk az összes nevelési területet.

8.3.Pedagógiai alapvetések kiemelt területei:

- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen, amely igazodik egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez. A

gyermek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeljük, az egyéni megértést elősegítő módon reagálunk rájuk.

- A tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük a személyiség kibontakozását, az eltérő genetikai adottságokra, képességekre, szokásokra, érésbeli, vérmérsékleti különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére támaszkodva. Figyelünk a gyermekek szükségleteire, kielégítjük kíváncsiságukat, érdeklődésüket.
- Minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést.
- A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség – és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.
- A valódi tudás az, amit a gyerek maga fejt meg, cselekvéseken keresztül sajátít el, majd képes alkalmazni képességei, készségei által.
- A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer.
- A tágabb és szűkebb környezet közvetlen tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt tenne benne.

8.4.A pedagógiai fejlesztés folyamatának várható eredményei:

- Az óvoda pedagógiai hiányaként megítélt területeinek pótlása, kidolgozása, a fejlesztési irányvonal megjelölése.
- Komplex szemléletváltás az adaptáló óvodapedagógusok körében.
- Olyan eszmerendszer kialakulása, amely még átláthatóvá teszi az óvodai nevelés cél- és feladatrendszerét.

- Alapvető kultúrtechnikák megfogalmazása, amelyek a gyermekek iskolai beilleszkedését segítik.
- Olyan mérési, fejlődést nyomon követő eljárásrendszer kidolgozása, amely a gyermekek cselekvéseibe, játékába ágyazottan figyelhető meg.
- Visszacsatolás a célokhoz és a feladatokhoz.

Az óvodai tanulás elsődleges célja a gyermekek kompetenciáinak fejlesztése. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a gyermek tudja, hogy mit, miért és hogyan csinál meg. Kompetencia tehát az ismeretek, készségek és attitűdök többfunkciós egysége, amellyel a játékban, a tudatosan kialakított feladatokban, probléma helyzetekben képes megbirkózni a nehézségekkel.

Kulcskompetencia: amellyel mindenkinek rendelkeznie kell ahhoz, hogy személyiségét kiteljesíthesse és fejleszthesse, be tudjon illeszkedni, illetve kialakuljanak és a legjobb esetben az optimális szintre, fejlődjenek az elemi alapkészségek. A személyiség működését és fejlődését az alapmotívumok (szokások, attitűdök, meggyőződések, magunkévá fogadott értékek és tanult értékek), alapkészségek, alapképességek és alapismeretek teszik lehetővé. Ezek képezik a személyiség alapját és alaprendszerét, melyet megfelelő szinten minden gyermeknek el kellene sajátítani.

8.5. Az elemi alapkészségek a következők:

- írásmozgás-koordináció készsége (írásstanítás feltétele),
- beszédhanghallás készsége (eredményes olvasásstanítás feltétele),
- relációszókincs (eredményes szóbeli kommunikáció feltétele),
- az értelmi fejlesztés feltételei:
 - elemi számolás készsége,
 - tapasztalati következtetés készsége,

➤ tapasztalati összefüggés-megértés készsége.

- Szocialitás készsége (szociális értékrend, szokásrend, társas viszony, erkölcsi érzék, feladatvállalás).

Sok probléma csak közvetett úton oldható meg, a meglévő ismereteink, tapasztalataink felhasználásával, következtetések és más gondolkodási műveletek alkalmazásával. Játék közben gondolják tovább a gyerekek, amit eddig megismertek a világból.

A változó környezet variabilitást és alkalmazkodóképességet követel meg, melyet a tanulás képessége biztosít. A tanulás színterét és tevékenységi formáját a játék jelenti a gyermek számára, szinte észrevétlenül tanul. A játékbeli helyzetek áttekintése elmélyült és sokszor gyors váltással járó gondolkodást, eleven fantáziaműködést kíván. Fejlődik a problémaérzékenység, a kreatív gondolkodás. A gyermek számára a tanulás cselekvéses megtapasztalás, felismerés, keresgélés, felfedezés, rátalálás, ismerkedés, próbálgatás.

8.6.A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás – viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- spontán, játékos tapasztalatszerzés, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati probléma megoldása.
- A tanulás formái megjelenhetnek játékban, munka jellegű tevékenység során, műveltség területi tanulás során és egyéb helyzetekben is.

8.7. Feladataink:

- A tanulást támogató környezet feltételeinek megteremtése, ahol építünk a gyermek tapasztalatára, meglévő ismereteire.
- Tevékenységi vágyának, kíváncsiságának kielégítése.
- A gyermek képességeinek tudatos fejlesztése.
- A felfedezés örömeinek átéléshez biztosítunk lehetőségeket.

A tanulási folyamatot vagy játékot egyéni illetve mikrocsoportos formában valósítjuk meg, az éppen mással tevékenykedő gyermekek vigyázzanak, egymást elfoglaltságukban ne zavarják, az óvónő fektessen erre év elejétől nagy hangsúlyt, hogy szokássá alakuljon.

- Az értékelés legyen mindig személyre szabott, pozitív.
- Mindig az egyéni fejlettségi szinthez tervezzünk, és mérjük az eredményt.
- A differenciálás valósuljon meg a témaegység tartalmi bontásában, időkeret differenciálásában és egyéb mennyiségi mutatók meghatározásában.

VIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére (6-7 éves korra) eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez szükséges feltétele: testi-lelki és szociális érettség. A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció

és a finommotorika. Mozgását, viselkedését testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

1. A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi- fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

2. Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető módon, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások,

amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

3. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek:

- Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A rugalmas beiskolázás illetve a fejlettség szerinti iskolakezdés megvalósítása mindig egy konszenzus eredménye, melyben részt vesz a szülő, a pedagógusok illetve a Nevelési Tanácsadó szakemberei. Döntésünket, véleményünket minden esetben a gyermek érdekeinek képviselőjében hozzuk, melyek nem mindig azonosak a szülő szándékával, ebben az esetben is külső szakember segítségét kérjük.

- Iskolaválasztás segítése, konzultáció a szülővel.
- A gyermekek kudarcmentes iskolakezdésének érdekében ismerjük meg leendő tanítójukat.
- Vegyenek részt az iskolában játékos foglalkozásokon, a szülőkkel nyílt órákon,
- A szülők vegyenek részt a tájékoztató megbeszéléseken, a beiskolázást megelőző időszakban.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése az általános iskola első évében.

4. Érzelmi nevelés, szocializáció:

- A gyermekek érzelmileg kötődnek óvodájukhoz, csoportjukhoz, társaikhoz, a felnőttekhez.
- A gyermekek igényévé válik a viselkedés és a helyes cselekvés szabályainak betartása.
- A szabályok betartását figyelemmel kísérik, a megszegése esetén egymást figyelmeztetik.
- Nézeteltéréseiket megegyezéssel oldják meg.

5. Egészséges életmódra nevelés:

- Önállóan, felszólítás nélkül tudjanak mosakodni, törölközni, WC- t használni, fogat mosni, zsebkendőt használni.
- Önállóan, megfelelő sorrendben tudjanak öltözködni, vetkőzni.
- A ruhadarabjaikat hajtsák össze és önállóan kössék meg cipőfűzőjüket,
- Étkezésnél a szokásrendnek megfelelően esztétikusan terítsenek, biztonsággal használják az evőeszközöket.
- Étkezés közben halkán beszélgessenek.
- Az óvoda minden helyiségében ügyeljenek a rendre.

6. Játék:

- A gyermekek többsége legyen képes együttesen játszani.

- Többféle tartalmas szerepjátékot játszanak, többségük képes a szerepek felosztására.
- Önállóan építsenek, alkossanak, szívesen vegyenek részt szabályjátékokban, elfogadják, betartják a szabályokat, többségük képes az önálló szabály kialakítására.
- Ismerjék és alkalmazzák játékok során is a megfelelő viselkedési normákat.

7. Mese-vers:

- A gyermekek szívesen, alkalomszerűen ismételgessék a verseket, mondókákat.
- Kezdeményezzék, igényeljék a mesehallgatást.
- Szívesen meséljenek, bábozzanak, dramatizáljanak.
- Jegyezzenek meg 3-10 mondókát, 3-8 verset, 2-5 mesét.
- Alakuljon ki az érthető, kifejező, választékos beszédképesség.

8. Ének, zene, énekes játék:

- 4-8 dalt biztonsággal csoportosan és egyénileg is énekeljenek és tudják elkezdni.
- Képesek legyenek megkülönböztetni zenei fogalompárokat:
 - Magas-mély érzékeltetése.
 - Halk- hangos érzékeltetése.
 - Gyors lassú éneklés, mondókázás.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától.
- Ritmust, dallamot, mozgást tudjanak rögtönözni.

- Egyszerű, játékos, táncos mozgásokat esztétikusan, szépen végezzék.

9. Rajzolás, mintázás, kézimunka:

- A képalakításban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása.
- Örül alkotásainak és a közösen elkészített kompozícióknak.
- Plasztikai munkái egyéniék.
- Finommotorikája kialakult (ceruzafogás, vonalvezetés).
- Emberábrázolása megfelelő szintű (fej, törzs, végtagok, érzékszervek, ujjak, nyak).
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.

10. A mozgásos játékok:

- Az egészségesen fejlődő gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyszelése legyen egyre összerendezettebb.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat, a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Tudnak ütemtartással járni.
- Utánzással képes gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.

- Tudnak helyben labdát pattogtatni.
- Képesek 3-4 ütemen keresztül kézzel labdát vezetni.
- Tudnak járás közben lábbal labdát vezetni.

11. Külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalommal is):

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét.
- Ismerjék az óvoda környékén található fontosabb közintézményeket (Templomok, Posta, Rendőrség, Orvosi Rendelő, Művelődési Ház, Könyvtár, Polgármesteri Hivatal).
- Ismerje és nevezze meg az alapszíneket és színárnyalatokat.
- Tudja megnevezni és megmutatni a főbb testrészeket és érzékszerveket.
- Ismerje és alkalmazza a gyalogos közlekedés főbb szabályait.
- Ismerjék a főbb közlekedési eszközöket.
- Tudatosan védje közvetlen környezetét.
- Tudják felsorolni az évszakokat, ismerjék az évszakok legjellegzetesebb sajátosságait.
- Ismerje a növények fejlődési és gondozási folyamatát.
- Tudja néhány állat nevét, főbb jellemzőit: házi és vadon élő illetve állatkertben élő állatok.
- Legyenek képesek két mennyiséget vagy méretet egymással egyenlővé tenni, vagy egy adott mennyiségnél, méretnél többet, nagyobbat, vagy kevesebbet, kisebbet létrehozni.
- Képes legyen megadott vagy tetszőleges szempont szerint csoportosítani, halmazt képezni.

- Legyenek képesek mennyiségi és térbeli viszonyokat létrehozni, összehasonlítani, sorba rendezni.
- Tudjanak tízes számkörben számolni, ismerjék a tő- és sorszámneveket.
- Ismerjék fel a legfontosabb síkidomokat.
- Értsék, és helyesen használják a térbeli tájékozódás kifejezéseit, relációkat.
- Képes legyen gondolatait, cselekvéseit, elemi következtetéseit verbalizálni.

12. Munka jellegű tevékenység:

- A gyermekek szeressenek közösen dolgozni.
- Többnyire önállóan, igényesen végezzék a naposi munkát.
- Szívesen vállalkozzanak egyéni megbízások elvégzésére.
- A felnőttekkel együtt gondozzák a növényeket.
- Segítsenek a kisebbeknek.
- A kialakult szokásoknak megfelelően készítsenek ajándékot egymásnak és a szülőknek.
- Legyenek egyre kitartóbbak, a megkezdett munkát fejezzék be.

IX. A Z ÓVODA ÜNNEPÁLYEI, HAGYOMÁNYAI

1.Hagyományok, jeles napok, ünnepek:

A pedagógia feladata az emberiség szellemi örökségének átadása az eljövendő generáció számára. Ezért átörökítjük a mindennapi életvitel hagyományait, az egészséges környezetkultúrát, a megfelelő természetszemléletet, valamint a népi hagyományokat.

Tisztában kell lennünk azzal is, hogy a ránk bízott gyermekek, milyen családi tradíciókkal rendelkeznek. Ezekre bizton építhetjük tapasztalat- és élményszerző tevékenységünket.

2. A mindennapi élet hagyományai:

A hagyományokba beleszülettünk, szabályozzák életünket, ezért fontos, hogy a gyerekekkel megismertessük. Ezek a hagyományok az emberi munkához vagy az élet eseményeihez kapcsolhatók.

Megismerkedünk a növények termesztésével, ápolásával és felhasználásával – veteményeskert, betakarítás, befőzés, gyógyteakészítés stb. Hagyományos kerti munkákat gyakorolunk – napraforgó-bugázás, dióverés, kukoricatörés stb. Csuheből, szalmából készítünk eszközöket, játékokat, közben megismerkedünk a népi mesterségekkel.

Hagyományos ételeket készítünk közösen – lapcsánka, pogácsa, mézeskalács, paprikás krumpli stb. A mindennapi élet hagyományai között fontos szerepet töltenek be a gyermekek életéhez kapcsolódó ünnepek. Pl.: születés- és névnap, gyermeknap, anyák napja, évzáró. A környezetkultúrára, a helyes természetszemléletre irányítják figyelmünket.

Óvodánkban az ünnepeknek, rendezvényeknek évek óta kialakult szokásai, hagyományai vannak, melyeket a gyermekek jogainak tiszteletben tartásával, a szülők elvárásai alapján folyamatosan alakítunk, bővítünk:

3. Óvodánk jeles napjai:

- A gyermekek születés- és névnapjai: a csoportok szokásainak megfelelően szerveződik.
- Minden nevelési év elején megbeszéljük, melyik csoport lesz egy-egy ünnep felelőse.
- Több alkalommal az "Egészség napok", programsorozat megszervezése a gyerekek és a szülőknek.
- A Mikulásnapot közösen és csoportonként is szervezzük, ahol a gyermekek ajándékot kapnak.
- A karácsonyi, adventi készülődés, meghitt hangulatú, közös betlehemezést is tartunk.
- Februárban a farsangi hagyományok felelevenítése a gyerekekkel közösen, nyílt keretek között kerül megrendezésre a szülők és civil szervezetek együttműködésével.
- Húsvéti népszokások felelevenítése
- Az édesanyák köszöntése
- Évzáró ünnepség keretében év közben tanult mesék, versek bemutatása a szülőknek, valamint az iskolába menő gyermekek búcsúztatása a szülőkkel megbeszélte formában.
- A gyermeknap közös óvodai rendezvény.
- A kirándulások évszakonként, szülőkkel
- Szülői értekezlet szeptemberben minden szülő részére.
- Nyílt napok: 1-2 nap, ideje: április második hete.
- Munka délelőttök szervezése, általában a közös rendezvények előtt.
- Évente egy alkalommal látogatás a környék egy nevezetességéhez.
- Szülői Klub negyedévenként, melynek témája változó, ez már az első, tudatosan tervezett és megvalósított lépésünk az óvoda-iskola átmenet könnyítésére.

- A természet és környezetvédelmi világnapokhoz kapcsolódóan különböző tevékenységek, munka délelőttök szervezése szülők meghívásával. Pl: Fák napja, Földünkért Világnap stb.

X. AZ ÓVODA SZOLGÁLTATÁSAI

A köznevelési törvény módosításai szerint hangsúlyozottabbá vált a szabad játék biztosítására helyezett hangsúly és a gyermek életkori sajátosságaitól idegen szolgáltatások nyújtásának tilalma. Ugyanakkor szigorú előírás, hogy az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógus által irányított, ellenőrzött legyen minden tevékenységforma. Megerősítést kapott az óvodapedagógus személye és szaktudása, mint az óvodai nevelés kulcsszereplője.

1. Nevelési időben szervezett szolgáltatás:

- játékos angol nyelvtanulás
- drámajáték szakirányú ismeretekkel rendelkező óvodapedagógus irányításával,
- hitélet az óvodában

XI. INTÉZMÉNYI BELSŐ ÖNÉRTÉKELÉSI CSOPORT

- 2015-2016-os nevelési évtől törvényi szabályozásnak megfelelően belső önértékelési munkacsoport működik, amelynek mind a két pedagógus tagja
- Vezetője a vezető óvónő.

- A BECS (Belső Értékelési Csoport) csoport munkáját a csoporttagok határozták meg az éves munkatervükben, amely elősegíti a pedagógusok tervezett önértékelését
- Elkészítik az intézmény belső elvárás rendszerét, és az ötévre szóló Önértékelési programot
- A jogszabályozásnak megfelelően elvégzik a pedagógusok önértékelését, a vezetői önértékelés, és az intézményi önértékelését.

XII. FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Ayres A. Jean: A terápiás beavatkozás általános elvei és módszerei – Jegyzet
2. Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár. Alex- Typo, 1992.
3. Bálint Alice: A gyermekszoba pszichológiája. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1990.
4. Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium. Szent István Társulat, Budapest, 1977.
5. Balogh Tibor: Lélek és játék. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991.
6. Baranyai Sándorné: „Értük-velük” Debrecen, 1997.

7. Bettelheim Bruno: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1985.
8. Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban. OKKER Kiadói Kft.
9. Dr. Kovács György: Óvodapedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1993.
10. Dr. Tóth János – Kemény Gáborné – Sárközi András: Mozgásképesség, egészségmegőrzés játékosan és tudatosan. Kecskeméti Tanítóképző, 1996.
11. Dr. Tóth Tiborné: Néphagyomány. SuliNova Kht. Budapest, 2006.
12. Dr. Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában. FER-CO KFT. 1994.
13. Falvay Károly: Ritmikus mozgás – énekes játék. OPI, 1990.
14. Fehér Anna: Játszunk? Természetesen! SuliNova Kht. Budapest, 2006.
15. Forrai Katalin: Ének az óvodában. Editio Musica, Budapest, 1993.
16. Hámosi József: Nem tudja a jobb kéz mit csinál a bal. Kozmosz könyvek, Budapest, 1985.
17. Hermann Imre és Hermann Alice: Az első tíz év. A gyermek lelki élete magyar írók, művészek, tudósok önéletrajzában. Tankönyvkiadó, Budapest, 1959.
18. Joseph Cornell: Kézenfogva a gyerekekkel a természetben. Medicina Kiadó, 1998.
19. Kiegészítő segédlet a komplex fejlesztési tervekhez. Sulinova Kht. Budapest, 2006.
20. Kodály Zoltán: Gyermekjátékok. Előszó a Magyar Népzene Tára I. kötetéhez. Zeneműkiadó, Budapest, 1964.
21. Kodály Zoltán: Zene az óvodában. Zeneműkiadó, Budapest, 1958.
22. Lengyel Zsolt: A gyermeknyelv. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1981.
23. Lépésben a változásokkal – elhangzott előadások – I. II. III. IV. Hajdúböszörmény, 1992.-1995.
24. Lépésről lépésre: Óvodafejlesztő Program. Hajdúböszörmény, 1997.

25. Ludánszkiné Szabó Éva: Óvodai zenei hagyományápolás, népszokások. Hajdúböszörmény, 1995.
26. Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1978.
27. Mile Imréné – Macsuga Gyözőné: Vizuális egyéni képességfejlesztés az óvodában. Megyei Pedagógiai Intézet, 1994.
28. Nagy Béláné: Táncosjátékok az óvodában. Óvónők Modern Kiskönyvtára, 1989.
29. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a Művészetek eszközeivel. Szolnok, 1997.
30. Oktatási Közlöny. 2003. szeptember XLVII. évf. 23/II.
31. Óvodai nevelés játékkal, mesével. Eötvös József Könyvkiadó, 1996.
32. Óvodai nevelés országos alapprogramja. SEMIC Interprint Nyomdai és Kiadói kft. 1996.
33. Óvodások környezeti nevelése. Budapest, 2001.
34. Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenciós óvodai program. Budapest, 1997.
35. Reikort Ildikó: Zenevarázs. Új utak az óvodai nevelés zene- és mozgásvilágában. SuliNova Kht. Budapest, 2006.
36. Simonné Zachár Anna: Iskolába készülök. Pápa, 1996.
37. Stöckert Károlyné: Játékpszichológia. Szöveggyűjtemény. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1995.
38. Székely Andrea: Bábjáték. SuliNova Kht. Budapest, 2006.
39. Szentgyörgyi Zoltán – Weglárz Bálint: Tér és helyzetérzékelést fejlesztő gyakorlatok. Flaccus Kiadó, Budapest, 2002.
40. Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában. Zeneműkiadó, Budapest, 1982.
41. Válogatott tanulmányok I. Hajdúböszörmény, 2003.

42. Zilahi Józsefné - Stöckert Károlyné – dr. Ráczné dr. Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével I-V. kötet. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996.
43. Zilahi Józsefné: Mese-vers az óvodában. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994.

XIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az óvoda helyi nevelési programját készítette: az óvodavezető

Dátum: 2016. 09. 27.

.....

Az óvodában működő szülői szervezet a helyi nevelési programban foglaltakkal kapcsolatosan - jogszabályban meghatározott jogaival élve - véleményt alkotott.
(Jegyzőkönyv mellékelve)

Dátum: 2016. 09. 27.

.....
szülői szervezet elnökének aláírása

Az óvoda nevelőtestülete a módosított helyi nevelési programot az 2016. /1 számú határozatával elfogadta.

(Jegyzőkönyv mellékelve)

Dátum: 2016. 09. 27.

.....
nevelőtestület nevében

Fenntartói elfogadás.

A pedagógiai programot megismertem, a benne foglaltakat megfelelőnek találtam, így a Hetednapi Adventista Egyház nevében elfogadom.

Tiborszállás, 2016. 09. 31.

.....

Fenntartó

Hetednap Adventista Egyház

XIV. Mellékletek

14.1 Az óvoda eszközjegyzéke

Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

2. számú melléklet 20/2012 EMMI rendelethez

I. HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

	A	B	C	D
1.	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Intézményre vonatkozó megjegyzés
2.	csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában is a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő	igen
3.	gyermekágy/fektető tároló helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) valamennyi gyermekágy tárolására alkalmas) csoportonként 1		igen
4.	tornaszoba, sportszertárral	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A tornaszoba kialakítása kötelező. Amennyiben további tornaszoba kialakítása válik szükségessé, úgy a gyermekek számára aránytalan teher és többletköltség nélkül más nevelési-oktatási intézménnyel-, illetve sportolásra alkalmas létesítmény üzemeltetőjével	nem

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

			írásban kötött megállapodás alapján is biztosítható a tornaszoba vagy tornaterem helyiség használata. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.	
5.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában a logopédiai és az egyéni foglalkoztatókat külön kell kialakítani	nem
6.	óvodapszichológus helyiség	ha az óvodapszichológus alkalmazása kötelező óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában helyben alakítandó ki.	nem
7.	játszóudvar	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
8.	intézményvezetői iroda	óvoda székhelyén és azon a telephelyen, amelyen az intézményvezető-helyettes, illetve tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása nem kötelező 1		igen
9.	intézményvezető-helyettesi iroda	ha az óvodában intézményvezető-helyettes alkalmazása kötelező (székhelyen és telephelyen) 1		nem
10.	tagintézmény-,	Ha az óvodában		

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

	intézményegység- gvezető- helyettes	tagintézmény-, intézményegységvezet ő-helyettes alkalmazása kötelező, székhelyen és telephelyen 1		nem releváns
11.	óvodatitkári iroda	ha az óvodában az óvodatitkár alkalmazása kötelező óvoda székhelyén 1	Ha óvodában az Nkt. alapján az óvodatitkár alkalmazása kötelezően előírt, a feladatellátáshoz szükséges hely a tagintézmény-, intézményegységvezető- helyettesi irodával közösen is kialakítható, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi.	
12.	nevelőtestületi és könyvtárszoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A könyvtárszoba abban az esetben alakítható ki a nevelőtestületi szobával együtt, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi. A könyvtárszoba legalább 500 könyvtári dokumentum befogadására legyen alkalmas, az óvodapedagógusok felkészüléséhez.	nem
13.	általános szertár/raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
14.	többcélú helyiség (szülői fogadásra, tárgyalásra, ünnepek megtartására alkalmas helyiség)	óvodánként (székhelyen vagy telephelyen) 1		igen
15.	orvosi szoba, elkülönítő szoba	óvodánként (székhelyen és	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az óvoda-	

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

		telephelyen) 1	egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint a gyermekek ellátása - aránytalan teher és többletköltség nélkül a közelben található egészségügyi intézményben megoldható. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.	nem
16.	gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában nem alakítható ki másik csoporttal közösen.	igen
17.	gyermekmosdó, WC helyiség	gyermekcsoportonként 1 (WC - nemenként 1)	Gyermeklétszám figyelembevételével. Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában nem alakítható ki másik csoporttal közösen és ott ahol mozgáskorlátozott gyermeket nevelnek, az akadálymentes WC kialakítása is kötelező.	igen
18.	felnőtt öltöző	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában	igen

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

		mint hat 2	gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.	
19.	felöltt mosdó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat 2, vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.	nem
20.	felöltt WC helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat, vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1		nem
21.	felöltt zuhanyzó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.	nem
22.	mosó, vasaló helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		nem
23.	szárító helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol a szárító helyiség a mosó, vasaló helyiséggel együtt kialakítható.	nem
24.	felöltt étkező	óvodánként (székhelyen és		nem

		telephelyen) 1		
25.	főzőkonyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	nem
26.	melegítő konyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
27.	tálaló-mosogató	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
28.	szárazáru raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	nem
29.	földesáru raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	nem
30.	éléskamra	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	nem
31.	karbantartó műhely	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában.	nem
32.	kerekesszék tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) szintenként 2	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol mozgáskorlátozott gyermekeket nevelnek.	nem
33.	ételhulladék tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		nem
34.	A fogyatékoság jellege szerint a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, tervezési program többet is előírhat.			

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C	
1.	1. Csoportszoba			
2.	óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült esetén kemény ággybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély (rács).	igen
3.	gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülőkével.	igen
4.	gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes óvoda asztalok.	igen
5.	fényvédő függöny	ablakoként, az ablak lefedésére alkalmas méretben		igen
6.	szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben		igen
7.	játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1		igen
8.	könyvespolc	gyermekcsoportonként 1		igen
9.	élősarok állvány	gyermekcsoportonként		igen

		1		
10.	textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1		igen
11.	edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1		igen
12.	szeméttartó	gyermekcsoportonként 1		igen
13.	2. Tornaszoba			nem
14.	tornapad	2		igen
15.	tornaszőnyeg	1		igen
16.	bordásfal	2		nem
17.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1		igen
18.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint.	nem
19.	3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba			nem
20.	a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök		A pedagógiai programban foglaltak szerint.	nem
21.	tükör (az asztal szélességében)	1		nem
22.	Asztal	1		nem
23.	Szék	2	Egy gyermek, egy felnőtt.	nem

24.	Szőnyeg	1		nem
25.	játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1		nem
26.	4. óvodapszichológusi szoba	Gyermeklétszám szerint		nem
27.	Asztal	1		nem
28.	Szék	4		nem
29.	Szőnyeg	1		nem
30.	Könyvek, iratok tárolására is alkalmas polc	1		nem
31.	5. Játszóudvar			
32.	kerti asztal	gyermekcsoportonként 1		igen
33.	kerti pad	gyermekcsoportonként 2		igen
34.	Babaház	gyermekcsoportonként 1		nem
35.	udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1		igen
36.	Takaróháló	homokozónként 1	A homokozó használaton kívüli lefedéséhez.	nem
37.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	V. rész szerint		igen
38.	6. Intézményvezetői iroda			
39.	íróasztal és szék	1-1		igen
40.	tárgyalóasztal,	1		nem

	székekkel			
41.	Telefon	1		igen
42.	Fax	1		nem
43.	Könyvszekrény	1		igen
44.	Íratszekrény	1		nem
45.	Elektronikus adathordozó szekrény	1		nem
46.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés		igen
47.	számítógépasztal és szék	1-1		igen
48.	7. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda			
49.	(a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)			nem
50.	íróasztal és szék	1-1		nem
51.	Íratszekrény	1		nem
52.	Telefon	1	Közös vonallal is működtethető.	nem
53.	számítógépasztal és szék	1-1		nem
54.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1		nem
55.	8. Nevelőtestületi szoba			nem
56.	fiókos asztal, ami egyben eszköz előkészítő	pedagóguslétszám szerint 1		nem

	munkaasztal is			
57.	Szék	pedagóguslétszám szerint 1		nem
58.	könyvtári dokumentum	500	Az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez.	igen
59.	Könyvszekrény	2	Legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen.	igen
60.	Fénymásoló	1		igen
61.	Tükör	1		igen
62.	9. Többcélú helyiség			nem
63.	tárgyalóasztal székekkel	1		nem
64.	10. Orvosi szoba, elkülönítővel	berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint	Amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az óvodában megszervezett, biztosított. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva.	nem
65.	11. Gyermeköltöző			
66.	öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló	igen
67.	Öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével		igen
68.	12. Gyermekmosdó, WC helyiség			
69.	Törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével		igen
70.	Falitükör	mosdókagylónként 1		igen
71.	rekeszes fali polc	gyermeklétszám		igen

	(fogmosótartó)	figyelembevételével		
--	----------------	---------------------	--	--

III. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

	A	B	C	
1.	egyéni tisztálkodó szerek	gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár	igen
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó	igen
3.	Fésűtartó	csoportonként 1		igen
4.	Törülköző	felőtt és gyermeklétszám szerint 3-3		igen
5.	Abrosz	asztalonként 3		igen
6.	Takaró	gyermeklétszám szerint 1		nem
7.	ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3		nem

IV. A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C	
1.	szennyes ruha tároló	óvodánként (székhelyen és		igen

		telephelyen) 1		
2.	mosott ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
3.	Mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik	igen
4.	Centrifuga	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik	igen
5.	Vasaló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
6.	Vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
7.	Szárítóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
8.	Takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
9.	kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna	igen
10.	Hűtőgép	óvodánként 1		igen
11.	Porszívó	óvodánként 1		igen

V. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

	A	B	C	
1.	1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)			
2.	különbéle játékformák (mozgásos játékok,	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön	

	gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	mennyiségben		igen
3.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön	igen
4.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
5.	az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
6.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
7.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
8.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

9.	munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
10.	2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök			
11.	Televízió	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		igen
12.	magnetofon/CD lejátszó/hangfalak	három csoportonként 1		igen
13.	diavetítő vagy projektor	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		nem
14.	Vetítővászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1		nem
15.	hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
16.	hangszer (gyermekeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
17.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint	igen
18.	projektor vagy írásvetítő	1		nem

VI. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C	
1.	1. Beszédfogyatékosok			nem
2.	tükör 120 X 180 cm	csoportonként 1		nem
3.	logopédiai alapkészlet	csoportonként 1		nem
4.	2. Hallási fogyatékosok			
5.	Dallamíró	csoportonként 1		nem
6.	hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenhármát, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében	nem
7.	vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyermeklétszám szerint 1		nem
8.	a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata	nem

			megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében	
9.	nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében	nem
10.	szurdologopédiai eszközök	csoportonként 1		nem
11.	3. Látási fogyatékosok			
12.	Olvasótelevízió	gyermeklétszám figyelembevételével	gyengénlátók, aliglátók számára	nem
13.	hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint 1		nem

VII. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

	A	B	C	
1.	étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	amennyiben étel kiosztása folyik	igen
2.	Elsősegélyláda	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint	igen
3.	gyógyszerszekrény	óvodánként	a közegészségügyi	

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

	(zárható)	(székhelyen és telephelyen) 1	előírások szerint	nem
4.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint		nem
5.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint		nem
6.	tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint		igen

A TÁPLÁLKOZÁS szerepe az ÚJ ÉLETMÓDBAN

A testünk minden sejtje és szövete abból az ételből épül fel, amit megeszünk. Valóban azok vagyunk, amit megeszünk. Az alma, amit reggelire elfogyasztunk, élő szövétté alakul, energiát biztosít a napi munka végzéséhez. Minden egyes falatnak hatása van az életfolyamatok fenntartásában.

TÁPLÁLKOZZ AZ EGÉSZSÉGEDÉRT!
AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS ÍZLETES IS LEHET!

Az ételt azért készítjük, hogy élvezzük. Az evés több, mint biológiai szükséglet – élvezetes is kell legyen! Az ideális étrend minimálisra csökkenti a megbetegedések kialakulásának veszélyét és biztosítja az állóképességhez szükséges legnagyobb energiát.

A gabonafélék, gyümölcsök, olajos magvak és zöldségfélék alkotják azt a tökéletes étrendet, amit Teremtőnk állított össze számunkra, már kezdetben. Ezek az ételek

akkor a legtáplálóbbak, ha a legegyszerűbb és legtermészetesebb módon vannak elkészítve.

KÉSZÍTSÜK EL AZ ÉTELÜNKET!

- ✓ Fogyasszunk több friss gyümölcsöt, zöldséget, teljes őrlésű gabonafélét és kevés olajos magvat!
- ✓ Használjunk kevesebb cukrot, olajat és sót!
- ✓ Ne nassoljunk: étkezzünk rendszeres időben!
- ✓ Fogyasszunk több rostot és kevesebb finomított élelmiszert!
- ✓ Legyen a reggeli a legkiadósabb, a vacsora pedig a legegyszerűbb étkezése a napnak!

**NE HAGYD, HOGY AZ ÉTKEZÉSI SZOKÁSAID
MEGFOSSZANAK AZ ÉLETÖRÖMTŐL!**

TÚLSÚLY –

AZ EGYIK LEGJELENTŐSEBB EGÉSZSÉGÜGYI PROBLÉMA HAZÁNKBAN!

A súlytöbblettel rendelkezők fokozottan veszélyeztetettek a következő betegségekben:

- Cukorbetegség
- Agyvérzés
- Rák (különösen a mell és méhrák)
- Szívbetegség
- Magas vérnyomás

A JÓ EGÉSZSÉG RECEPTJE:

Reggelizz, mint a király!

Ebédelj, mint egy polgár!

Vacsorázz, mint egy koldus!

JELÖLD BE A HELYES VÁLASZT!

Igaz v. Hamis

- 1. Az étel nemcsak a test felépítésében felelős, hanem oxigénnel vegyülve, az egész test energiaforrása.
- 2. A vitaminok lényeges tápanyagok, melyeket tartalmaznia kell ételleinknek ahhoz, hogy testünk hatékonyan felhasználhassa azt, amit elfogyasztunk.
- 3. Az emberi táplálkozásban az a probléma, hogy megpróbáljuk átalakítani az ételleinket, hogy megfeleljenek a gazdasági és kulturális követelményeknek, ahelyett, hogy úgy használnánk, ahogy a természet biztosítja.
- 4. A finomított cukorban ásványok, vitaminok és némi rostanyag is található.
- 5. Tudományos kutatások igazolják, hogy összefüggés van a szívinfarktus és a túlzott cukorfogyasztás között.
- 6. A finomított cukor kiüríti a test B1-vitamin tartalékait.
- 7. A finomított cukor gátolja az immunrendszer működését, befolyásolva a fehérvérsejtek vírusölő kapacitását.
- 8. A megfelelően összeállított növényi étrend tartalmazza az összes esszenciális aminosavat, továbbá biztosítja az esszenciális és nem esszenciális aminosavak ideális arányát, amelyeknek jelen kell lenniük az ételben.
- 9. A fehérjehiány teljesen valószínűtlen, mivel a növényi eredetű étrend a fehérjék széles választékát biztosítja.
- 10. Az állati eredetű fehérje jobb minőségű, mint a növényi forrásból származó.
- 11. Az étrendbe beiktatott növényi eredetű fehérje segítségével csökkenthető a vér koleszterin szintje.
- 12. Az ideális étrend nem tartalmaz finomított ételeket.
- 13. Bőséges étkezés ellenére is lehetünk alultápláltak.
- 14. Svéd atlétákkal végzett kísérlet szemlélteti, hogy nincs különbség azok teljesítőképességében, akik húsételeket, illetve vegetáriánus ételeket fogyasztanak.
- 15. Az ebédnek és a vacsorának kell a legbőségebb étkezésnek lennie, a reggeli azonban legyen a legkönnyebb, ha egyáltalán reggelizünk.

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

- □ 16. Tartózkodnunk kell a hús és egyéb állati eredetű ételek fogyasztásától, ha élvezni szeretnénk az alacsony zsírtartalmú étrend áldásait.
- □ 17. A legjobb volna, ha három-négyféle ételnél nem fogyasztanánk többet egy étkezésnél.
- □ 18. Általában a legtöbb ember étrendje megfelelő mennyiségű rostot tartalmaz, de hiányzik a megfelelő mennyiségű só.

(1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 17 – igaz 4, 10, 14, 15, 18 – ham

A TESTMOZGÁS szerepe az ÚJ ÉLETMÓDBAN

A kiegyensúlyozott, jól megtervezett testmozgás a legbölcsebb befektetés, amit csak most tehetünk. Osztalékot fizet nemcsak az élettartamban, hanem különösen annak minőségében. Távol tart az öregek otthonától az életed utolsó 10 évében is.

A MOZGÁS LEHET SZÓRAKOZTATÓ!

A testmozgást ne azért végezd, mert úgy érzed, hogy ez egy feladat, amit teljesíteni kell. Azért csináld, mert szereted az életet! Amint érezni kezded a rendszeres testgyakorlás jótékony hatásait, meg tanulod szeretni a testmozgást. Mik az eredmények?

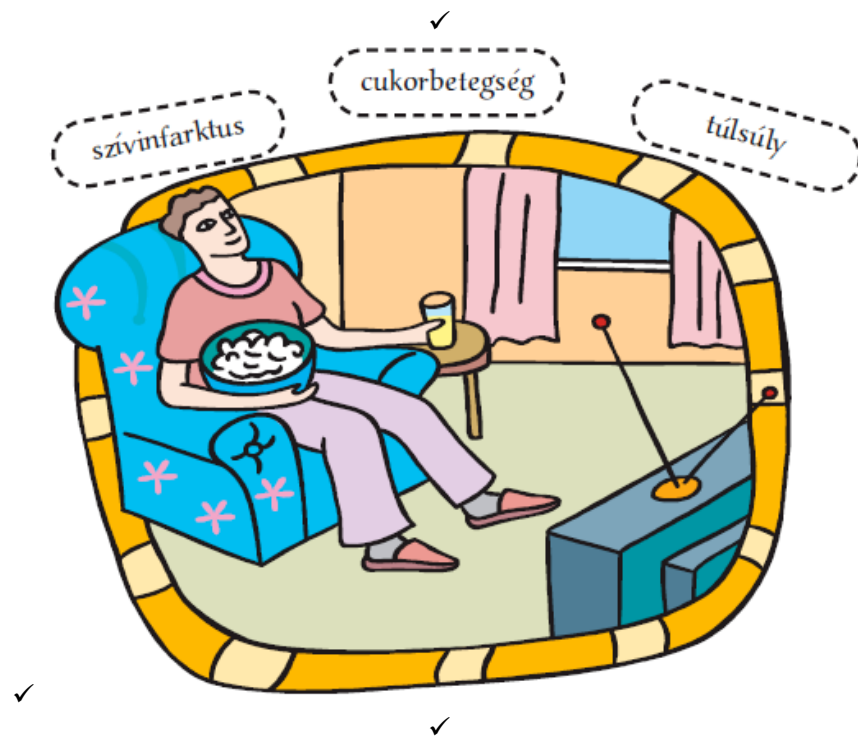
- ✓ Hatékonyabban működő szív.
- ✓ Megerősödött immunrendszer.
- ✓ Jobb vérkeringés.
- ✓ Hatékonyabban működő szív. Megnövekedett állóképesség és több energia.
- ✓ Megnövekedett állóképesség és több energia.
- ✓ Erősebb izmok, csontok és inak.
- ✓ Frissebb agyműködés.
- ✓ Hatékonyabb tüdő.

JÁRD AZ EGÉSZSÉGHEZ ÉS BOLDOGSÁGHOZ VEZETŐ UTAT

TESTMOZGÁS AZ ÉLETÉRT

- ✓ Válassz olyan testgyakorlást, amit szívesen végzel! Legyen egyszerű, biztonságos és a szükségleteidnek megfelelő. Kérdéseiddel fordulj szakemberhez!
- ✓ Állíts össze olyan programot, amely magában foglalja a sétát! Minimum 30 percet sétálj élénk tempóban, legalább 5-ször hetente!
- ✓ Lassan kezd és fokozatosan növelj a teljesítményt!
- ✓ Figyelj oda a kimerültség jelzéseire! Kerüld a kimerültséget!
- ✓ Tanuld meg, hogyan ellenőrizheted a pulzusodat a testmozgást követően !

NE HAGYD, HOGY EGY KÉNYELMES KAROSSZÉK
MEGFOSSZON AZ ÉLET ÖRÖMÉTŐL

A MOZGÁS VARÁZSA

A testmozgás erősíti az izmokat, amelyek így több vért pumpálnak vissza a szívhez. Az erős izmok jobb keringést biztosítanak. A rendszeres testmozgás segíti a szívet, hogy hatékonyabb legyen. A szív ellátását szolgáló artériák mérete növekszik, ezzel kisebb lesz a szívinfarktus veszélye.

JELÖLD BE A HELYES VÁLASZT!

Igaz v. Hamis

- 1. A testmozgás egyaránt növeli a szív és a tüdő hatékonyságát.
- 2. Minél többet dolgozik egy izom, annál gyengébbé válik.
- 3. Ugyanaz az élénk testmozgás, ami formában tart, káros lehet, ha nem vagy rá felkészülve.
- 4. A testmozgás következtében a szívet ellátó artériák mérete növekszik, ezzel csökken a szívbetegség előfordulásának veszélye.
- 5. Ha egyszer szívbetegséget kaptál, nem változtathatsz rajta.
- 6. A magas vérnyomás és a magas koleszterinszint a fő okai a szívkoszorúér megbetegedéseknek.
- 7. Naponta 30 perc élénk séta a legjobb biztosíték a jó egészséghez és a hosszabb élethez.
- 8. Még ha egy nyugdíjas nem is sétál élénk tempóban vagy nagy távokat, a szív erősödik a testmozgás által.
- 9. Testmozgás esetén gyakorlatilag minden izmát használjuk testünknek. Az izmok használat nélkül elsorvadnak.
- 10. A negatív magatartás testmozgás esetén elegendő stresszt idéz elő ahhoz, hogy lerombolja annak jótékony hatásait.
- 11. A legtöbb szívinfarktus akkor történik, amikor nem végzünk testmozgást.
- 12. Minden olyan tevékenység, amit szívesen végzünk, több haszonnal jár, mint, ami ugyanolyan erőfeszítést igényel, de kevésbé élvezetes a számunkra.

(1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 – igaz 2, 5 – hamis)

A VÍZ szerepe az ÚJ ÉLETMÓDBAN

Az élet nem létezhet víz nélkül! A milliárdnyi sejt mindegyikének vízre van szüksége a működéshez.

V Í Z

- az emésztéshez.
- a test hűtéséhez.
- a vérkeringéshez.
- az izmok összehúzódásához.
- a test salakanyagainak eltávolításához.
- az oxigén felvételéhez.

VÍZ AZ ÉLETHEZ

A hatékonyabb és boldogabb élet közvetlen kapcsolatban van az elfogyasztott víz mennyiségével. A legtöbbben nem iszunk elegendő vizet. Az ember szomjúságérzete nem pontos jelzése a test vízszükségletének. A legtöbb állat azonban pótolni tudja teljes vízszükségletét, amint lehetősége van ivásra. Az ember a tényleges szükségletének csak kb. 2/3-át pótolja. Erőltetés által pótolható a másik 1/3 -ad rész. A víz az egyik legjobb megelőző gyógymód, ami segít a jó közérzet, a fiatalosság fenntartásában. A nem megfelelő mennyiségű vízbevitel depressziót, ingerlékenységet, hólyagproblémákat, kiszáradást, a vér rögösödését, sőt az érfalak károsodását okozhatja

FOGYASSZUK AZ IGAZI – *TISZTA*, HŰS, FRISSÍTŐ VIZET!

Kerüljük a szénsavas üdítők, a kólák és az alkohol tartalmú italok fogyasztását, amelyek cukorral és kémiai adalékanyagokkal szennyezettek! Emeljük poharunkat és igyunk egészségünkre a természet legjobb frissítőjéből – a vízből!

- ✓ Mindennap kezdjük a reggelt 2 pohár vízzel!
- ✓ Ne igyunk 15 perccel étkezés előtt és 1 órával étkezés után a jobb emésztés elősegítése érdekében!
- ✓ Ne igyunk 15 perccel étkezés előtt és 1 órával étkezés után a jobb emésztés elősegítése érdekében!
- ✓ Fürödjünk rendszeresen!
- ✓

Tanuljunk meg a víz külső alkalmazását (hidroterápiát) a gyakori egészségügyi problémák (meghűlés, torokfájás, fejfájás stb.)

ENGEDJÜK, HOGY A VÍZ VISSZAADJA ÉLETKEDVÜNKET!

VÍZ KÍVÜLRŐL

A víz sokoldalúan alkalmazható gyógyszer, külsőleg és belsőleg egyaránt. Használható forrón, hidegen vagy langyosan is.

- ❖ **FORRÓ**
Kitágítja az ereket, ellazít, elősegíti a gyógyulást, csökkenti a belső vértolulást, a fájdalomérzetet.
- ❖ **HIDEG**
Szukíti az ereket, megszünteti a fájdalomérzetet, hasznos a duzzanatok, égések, ficamok, ízületi fájdalmak kezelésére.
- ❖ **GŐZ**
Növeli a vörös- és fehérvérsejtek számát a keringésben, sokat segít a helyi fertozések kezelésében.
- ❖ **FORRÓ ÉS HIDEG ALKALMAZÁSA VÁLTVA**
Gyógyhatású készítmények hozzáadásával csökkenti a megfázás okozta ornyálkahártya- és a torok duzzanatát, enyhíti a köhögést és a hörghurutot.

PRÓBÁLJUK KI:

- ✓ *Fejfájásra és megfázásra a forró lábfürdőt, a fejre helyezett hideg borogatással!*
- ✓ *Dunsztkötés (borogatás) fájó torokra, merevedett nyakra stb.!*
- ✓ *Mellkasi borogatás meghűlésre és vérpangásra!*
- ✓ *Jeges pakolás sérült ízületek kezelésére, a duzzanat csökkentésére!*

JELÖLD BE A HELYES VÁLASZT!

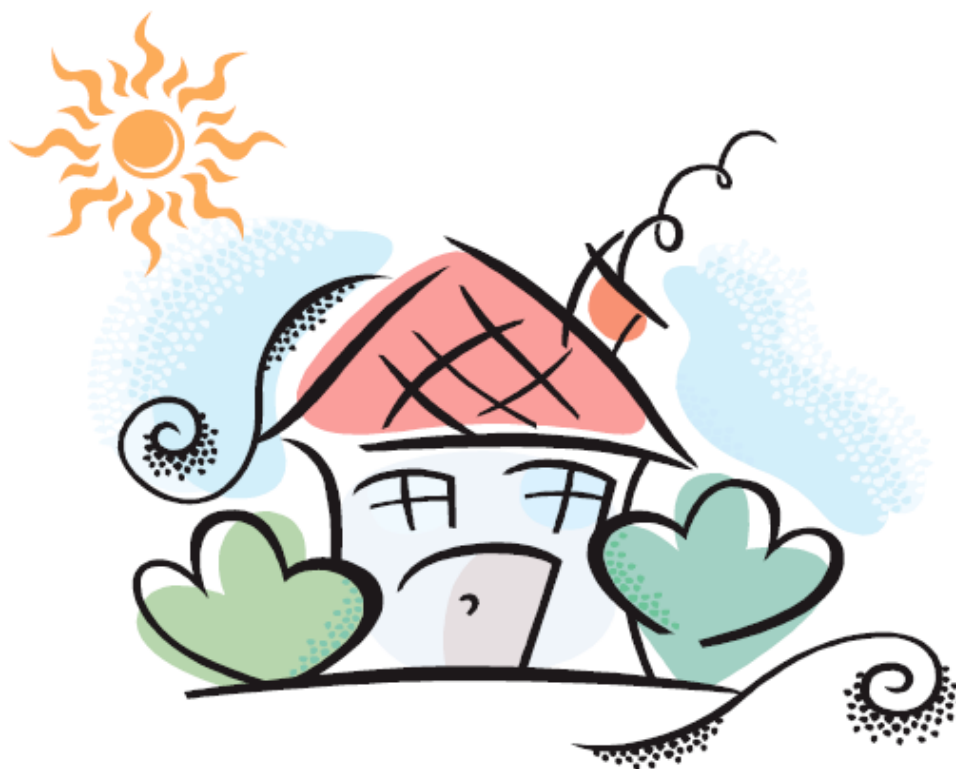
Igaz v. Hamis

- 1. Testünk közel 70%-át víz alkotja.
- 2. A szomjúságérzet pontosan jelzi a test vízszükségletét.
- 3. A depresszió és ingerlékenység vízhiányra is visszavezethető.
- 4. Amikor a szervezetünkben lévő vízmennyiség kevés, a vesék nem tudnak hatékonyan működni.
- 5. A nem megfelelő vízbevitel vérrögök képződését és az érfalak károsodását is okozhatja.
- 6. Nagy mennyiségű víz fogyasztása étkezéskor jó szokás, mert biztosítja a megfelelő folyadékbevitelt.
- 7. A víz alkalmazása az egyik legjobb megelőző gyógymód ahhoz, hogy egészségesek és fiatalok maradjunk.

- □ 8. 7–8 pohár víz elfogyasztása segíthet abban, hogy ne nyerjünk többletsúlyt, sőt megszabadít néhány kg-tól, ha túlsúlyosak vagyunk.
 - □ 9. A víz az egyik legjobb vízhajtó.
 - □ 10. Az agyunk működéséhez és a tiszta gondolkodáshoz vízre van szükség.
 - □ 11. A szomjúság néha összetéveszthető az éhségérzettel.
 - □ 12. Legalább 1/3-dal több víz elfogyasztására van szükségünk, mint amennyi csökkenti a szomjúságunkat.
- (1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 – igaz 2, 6 – hamis)

A NAPFÉNY szerepe az ÚJ ÉLETMÓDBAN

ENGEDD, HOGY A NAP BESÜSSÖN A LAKÁSODBA!

Az élet nem létezhet napfény nélkül. Mindannyiunk élete – ahogy a növények, állatok és minden létező faj élete – függ a napfénytől. A napfény segít az

egészség megőrzésében és megvéd sok betegséggel szemben. Egyike a természet gyógyító erőinek. A nap sugarai nélkül hamarosan megbetegednénk

NAPFÉNY AZ ÉLETÉRT

Az élet nem működik napfény nélkül. Ez a forrás táplál és életerőt ad testünknek. Létezésünkhöz szükséges környezetet teremt. Minden élet közvetítője a Földön.

A NAPFÉNY VIDÁM SZÍVET TEREMT!

A napfény csakúgy mint a testmozgás, csökkenti a nyugalmi pulzus értékét, megerősíti a szívizmokat, növeli a szív teljesítményét, mely által javul a hatékonysága. Segít a vérnyomás normalizálásában.

A NAPFÉNY ERŐSÍTI AZ IMMUNRENDSZERT!

A napfény fokozza a vörösvértestek oxigénszállító kapacitását és a fehérvérsejtek hatékonyságát a vírusok elleni küzdelemben. Növeli a falósejtek számát, erősítve ezáltal testünk védelmi rendszerét.

A NAPFÉNY ÉS A D-VITAMIN!

A napfény D-vitamint készít koleszterinből és közvetlenül a bőr alatt lerakódott növényi eredetű sterolokból. Ezáltal felhasználja a testben felhalmozódott koleszterin egy részét. Ha tehát csökkenteni szeretné koleszterinszintjét, menjen ki a napfényre! Segíteni fog.

- ✓ *Mindennap tölts egy kis időt a napfényen!*
- ✓ *Engedd be a napfényt az otthonodba!*
- ✓ *Kerüld a napozást másfél órával étkezés előtt és után! A napenergia megváltoztatja az energiaegyensúlyt és akadályozza az emésztést.*

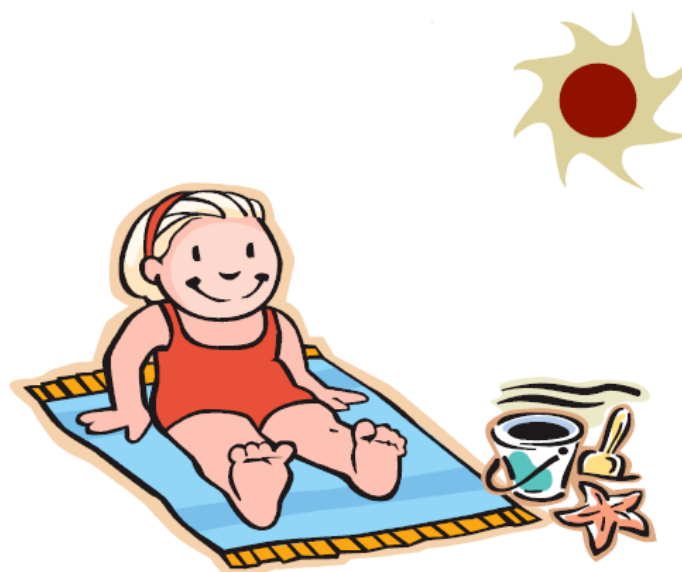

- ✓ *Kerüld a leégést! A napozókrémek használatát azonban kerüljük, mivel a legtöbb PABA tartalmú, ami amellet, hogy védelmet nyújt a káros sugarakkal szemben, azokat a hullámhosszokat is kiszűri, amelyek a napfény jótékony hatását jelentik. A legjobb napfény elleni védelem a megfelelő ruházat.*
- ✓ *Fogyassz alacsony zsírtartalmú ételeket sok A- és C-vitaminnal!*

*ADJON A NAPPÉNY ÖRÖMET!
A NAPPÉNY JÓTÉKONY HATÁSAI*

- ✓ **ERŐSÍTI AZ IMMUNRENDSZERT:**
 - Növeli a lymphocyták számát.
 - Fokozza a vörösvértestek oxigénszállító kapacitását.
 - Hatékonyabbá teszi a neutrophilokat a kórokozók elpusztításában.
- ✓ **ELŐSEGÍTI A GYÓGYULÁST.**
- ✓ **JAVÍTJA AZ IZMOK MŰKÖDÉSÉT.**
- ✓ **MEGVÉD AZ ANGOLKÓRTÓL, A CSONTOK KALCIUMKÉSZLETÉNEK ELVESZTÉSÉTŐL.**
- ✓ **FERTŐTLENÍT – KÉPES ELPUSZTÍTANI A KÓROKOZÓKAT.**
- ✓ **D-VITAMINT, "NAPPÉNY VITAMINT" TERMEL.**

JELÖLD BE A HELYES VÁLASZT!

Igaz v. Hamis

- 1. Élet nem létezik napfény nélkül.
- 2. A napfény évezredek óta úgy ismert, mint az élet közvetítője.
- 3. A napfény teremti meg azt a környezetet, amely létezésünkhöz szükséges.
- 4. Az arc 15 perces napoztatása több D-vitamint biztosít, mint amennyi a napi szükségletünk.
- 5. A legtöbb fertőzés – beleértve a torokgyulladást, a tüdőgyulladást és a lázat – jól kezelhető fényterápiával.
- 6. A különböző bőrproblémák – mint pld. pattanás, pikkelysömör, ekcéma – eredményesen kezelhetők napozással.
- 7. A napfény a testmozgáshoz hasonlóan, jótékony hatással van a szív érrendszerére.
- 8. A napfény mértékkel alkalmazva mint a testmozgás, csökkenti a nyugalmi pulzus értékét.
- 9. A napfény erősíti az immunrendszert, növeli a vörösvértestek oxigénszállító kapacitását és hatékonyabbá teszi a neutrophilokat a kórokozók elleni küzdelemben.
- 10. A napfény attól függően, hogy hogyan használjuk, egyaránt lehet romboló és gyógyító is.

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

- □ 11. Sok esetben a bőrrák megelőzhető egyszerűen azzal, ha óvakodunk a napégéstől.
- □ 12. A bőrrák kialakulásának veszélye csökkenthető, ha kerüljük a leégést, csökkentjük a test zsírtartalmát, növeljük az étrendünkben lévő rost mennyiségét és A-, C-vitaminban, szelénben, valamint karotinban gazdag ételt fogyasztunk.

(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 – igaz)

A MÉRTÉKLETESÉG szerepe az ÚJ ÉLETMÓDBAN

Annak érdekében, hogy testünk valamennyi képességét teljes kapacitásáig használhassuk, összhangban kell élnünk a természet törvényeivel. A mértékletesség vagy önuralom az a képesség, ami éppen ennek elérésében segít.

Az egészség szabályainak, alapelveinek betartása az út a jobb egészség és hosszabb élet felé. Kerüljük mindazt, ami gyengíti vagy rongálja egészségünket!

*Az igazi mértékletesség azt jelenti, hogy kerüljük mindazt, ami ártalmas ...
... és mértékletesen fogyasztjuk azt, ami jó!*

MÉRTÉKLETESÉG AZ ÉLETÉRT

Az önuralom része kell, hogy legyen az élet minden területének (evés, testmozgás, pihenés és munka)! Megtanulásában lényeges szempont a megfelelő motiváció. A változtatáshoz a legjobb motiváció, ha megértjük Isten igazi természetét. A megértésben a Biblia segíthet bennünket, amikor elmondja,

hogy Isten személyesen érdeklődik irántunk és biztosítja a változtatáshoz szükséges erőt.

Minden emberi lénynek egyéni, őt megkülönböztető gondolkodásmódja van. Minden élettapasztalat otthagya lenyomatát az agysejtekben, befolyásolva azok működését és növekedését.

Az agyra károsan ható anyag: az alkohol, a koffein, kokain és minden hangulatváltoztatást előidéző szer, ami akadályozza ennek az életfontosságú szervnek a vérellátását, ezáltal csökkentve a teljesítőképességét.

HOZZ EGÉSZSÉGES DÖNTÉSEKET!

- ✓ Előzd meg, a dohány-, alkohol- és koffeinfüggőség kialakulását azáltal, hogy kerülöd használatukat!
- ✓ Ha alkoholt fogyasztasz, HAGYD ABBA!
- ✓ Ha dohányzol, SZOKJ LE RÓLA!
- ✓ Az élet jobb dolgaival helyettesítsd ezeket a káros szokásokat!

***NE HAGYD, HOGY A MÉRTÉKTELENSÉG
MEGFOSSZON AZ ÉLET IGAZI ÖRÖMEITŐL!***

Előzd meg a dohány-, az alkohol- és a koffeinfüggőség kialakulását azáltal, hogy kerülöd használatukat!

JELÖLD BE A HELYES VÁLASZT!

Igaz v. Hamis

- 1. Az igazi mértékletesség azt jelenti, hogy kerüljük mindazt, ami káros, és mértékletesen használjuk azt, ami jó!
- 2. A mértékletesség vagy önuralom fejleszthető képesség.
- 3. Minél nagyobb az önuralmunk, annál nagyobb szabadsággal rendelkezünk, és annál többet nyerünk.

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

- 4. Szokásaink vagy életmódunk megváltoztatásának legfőbb akadály, ha valójában nem is akarunk változtatni.
- 5. Környezetünk és öröklött hajlamaink határozzák meg viselkedésünket, ezért nem rendelkezünk akaraterővel vagy döntéshozó képességgel.
- 6. Az alkoholfogyasztás a legsúlyosabb probléma az egész világon.
- 7. Az evésben tanúsított mértéktelenség gyakran okoz megbetegedéseket.
- 8. Egészen kis mennyiségű alkohol is pusztítja a soha nem pótolható agysejteket.
- 9. Közel azonos mennyiségű alkohol van egy üveg sörben, egy pohár borban vagy egy koktélban.
- 10. Már egy-két pohár ital a szívkoszorúerek összehúzódását idézheti elő, ezáltal is csökkentve a szív oxigénellátását.
- 11. A hasnyálmirigy-gyulladás egyik előidézője a mértéktelen ivászat.
- 12. A koffeinnek káros fizikai és pszichikai hatásai vannak az egészségre.

(1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 – igaz 5 – hamis)

A LEVEGŐ szerepe az ÚJ ÉLETMÓDBAN

LÉLEGEZNÜNK KELL, HOGY ÉLETBEN MARADJUNK!

A légzés célja, hogy kivonjuk a levegőben található oxigént és az égésterméként keletkező széndioxidot a véráramból.

Testünk minden egyes sejtjének szüksége van oxigénre. Ennek segítségével szabadítja fel a tápanyagban tárolt energiát.

*Oxigén nélkül a sejtek elpusztulnak.
Lélegezz mélyen! Váljon ez szokásoddá!*

A LEVEGŐ SZEREPE ÉLETÜNKBEN

Hetekig élhetünk étel nélkül, napokig víz nélkül, de csak percekig levegő nélkül. Enélkül az életadó oxigénforrás nélkül a test minden sejtje elpusztulna. Az ételnek, amit megeszünk, a víznek, amit megiszunk, az ásványi anyagoknak, a vitaminoknak, a hormonoknak és a vérnek, az izmoknak és a szívnek – mindezeknek szerepe van

testünk „elektromos töltéseinek” létrehozásában. De ezek között a legfontosabb tényező a belélegzett levegő.

LÉLEGEZZ A JOBB EGÉSZSÉGÉRT!

Az életben maradáshoz lélegeznünk kell. Minden tudatos erőfeszítés nélkül percenként 10–15 alkalommal lélegzünk ki és be. A legtöbben azonban helytelenül végezzük. Tüdőnk teljes kapacitásának csak 1/3–1/2-ed részét használjuk. A szegényes légzőtechnika és az ennek következtében fellépő oxigénhiány energiahányt, fáradtságot és levertséget eredményez. A helytelen légzés okozta teljesítménycsökkenést az élet minden területén (memória, kreativitás, koncentráció) érezhetjük. Ezentúl káros hatással van az érzelmeinkre, az akaraterőnkre, a megfigyelő- és az ítélőképességünkre is. A legtöbben helyes légzőtechnikával születünk, de a helytelen testtartás, a fizikai és érzelmi hatások, vagy más jellegű stressz következményeként elveszítettük a mélylégzés képességét. Emiatt nem megfelelően használjuk tüdőnket, légzésünk felületessé válik.

- ✓ Lélegezzünk mélyen, az orron keresztül – ez megszűri, felmelegíti és megnedvesíti a levegőt!
- ✓ Lélegezzünk mélyen, használva a hasizmokat is – ez növeli az energiát és a hatékonyságot!
- ✓ Amennyire tőlünk telik, kerüljük a levegőt szennyező anyagokat (pld. dohányfüst, ipari füst, por)!
- ✓ Rendszeresen végezzünk mély légzést serkentő gyakorlatokat!
- ✓ Ha lehetséges, végeztessünk légzőkapacitás mérést, azután ha szükséges, ismételtessük!

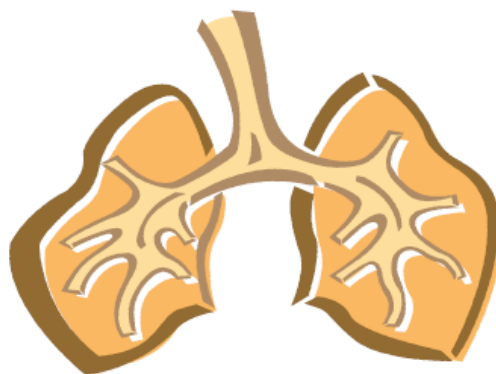
ÉLVEZZÜK A MÉLY LÉGZÉS ADTA FELSZABADULTSÁGOT! A LÉGZŐRENDSZER

A légzés a tüdőnél kezdődik és vörösvértestjeink segítségével kiterjed testünk minden részére. Ezek a mikroszkopikus sejtek szállítják a szükséges oxigént testünk minden egyes sejtjéhez.

60 másodpercenként a vörösvértestek lerakják oxigénszállítmányukat és visszatérnek a tüdőbe, ahol újra feltöltődnek.

A légcső két hörgőre oszlik, amelyek a tüdő mélyebb rétegeibe jutva további hörgőcskékre ágaznak szét (alveolaris zsákokra és egyes alveolusokra).

Az alveolusoknál oxigén-széndioxid anyagcsere zajlik, a tüdőben található levegő és a környező hajszálerekben lévő vér között.

JELÖLD BE A HELYES VÁLASZT!

Igaz v. Hamis

- 1. Ha az ember több mint 5–6 percen át nem kap oxigént, helyrehozhatatlan agykárosodás történik.
- 2. A legtöbb ember oly módon lélegzik, ami az életben maradásához elegendő.
- 3. Légzéskapacitás mérésnél egy egészséges ember képes a tüdejében lévő levegő legalább 75%-át egy percen belül kifújni.
- 4. A test légzőközpontja a tüdő.
- 5. A felszínes és korlátozott légzés fáradtsághoz, kimerültséghez, vérszegénységhez és depresszióhoz vezet.

- 6. A megfelelő légzés eredményeként több oxigén kerül a tüdőbe, ami azonban nincs közvetlen hatással a sejtekhez szállítható oxigén mennyiségével.
- 7. A testünkben lévő minden egyes sejtnek lélegeznie kell az életben maradáshoz.
- 8. A helyes légzés segíthet az érzelmi rendellenességek helyreállításában is.
- 9. Ma a dohányzás az egyetlen könnyen kiküszöbölhető betegség és halálokozó tényező a világon.
- 10. A tüdönket fenyegető két legsúlyosabb betegség a tüdőrák és a tüdőtágulat (emphysema). Az esetek nagy százalékában ezek a dohányzás egyenes következményei.
- 11. A tüdőrák kifejlődésének kockázata a dohányzásról való leszokás pillanatától kezdve azonnal csökken.
- 12. A dohányzó noknél több a sikertelen terhesség és az alacsony súllyal született csecsemő, mint a nemdohányzóknál.

(1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 – igaz 4, 6 – hamis)

A PIHENÉS szerepe az ÚJ ÉLETMÓDBAN

A megfelelő mennyiségű alvás és pihenés, a gyakori testmozgás a szellemi és testi egészség alapfeltétele.

Az élénk testmozgás is jelenthet pihenést annak, aki hosszú órákig tartó szellemi tevékenységben kimerült, vagy nyugodt időtöltést azoknak, akik megerőltető munkától fizikailag fáradtak.

Az elégedett és vidám elme egészség a testnek és megújulás a léleknek.

PIHENÉS AZ ÉLETÉRT

A pihenés ideje alatt töltődik fel a test energiával. Gyógyító hatása is van. Heveny gyulladások – mint például tüdőgyulladás, influenza, sőt még a közönséges megfázás is a pihenés hatására gyorsabban javul.

RITMUS, AMI FELTÖLT

Az egészség megőrzése érdekében egyensúlyt kell tartanunk a munka és a regenerálódás között. A test minden egyes sejtje a munka és pihenés körforgását követi. A szív példájával szemléltethetjük legjobban a kettő közötti egyensúlyt. Minden összehúzódást (systole) egy rövid nyugalmi periódus (diastole) követ. Egy egészséges szív kb. 1/10 másodpercig van az összehúzódás periódusában, majd a másodperc további részében pihen. Ez idő alatt telítődik a szív oxigénnel és

tápanyagokkal, ami lehetővé teszi a további hatékony működést. A test minden szerve ezt a periódust követi.

- ✓ *Szánj időt a pihenésre!*
- ✓ *Figyelj oda a kimerültség jeleire, amelyeket szervezeted küld számodra!*
- ✓ *Tervezz közös időtöltést családdal és barátaiddal!*

***AZ ELEGENDŐ MENNYISÉGŰ PIHENÉS
IS HOZZÁJÁRUL AZ ÖRÖMTELIBB ÉLETHEZ.***

A tökéletes egészség érdekében szívünk reménnyel, szeretettel és örömmel legyen tele. A test és az értelem harmóniája és erőinek egészséges működése boldogságot hoz.

A bátorság, a remény, a hit, a megértés és a szeretet érzése óvja az egészséget és meghosszabbítja az életet.

JELÖLD BE A HELYES VÁLASZT!

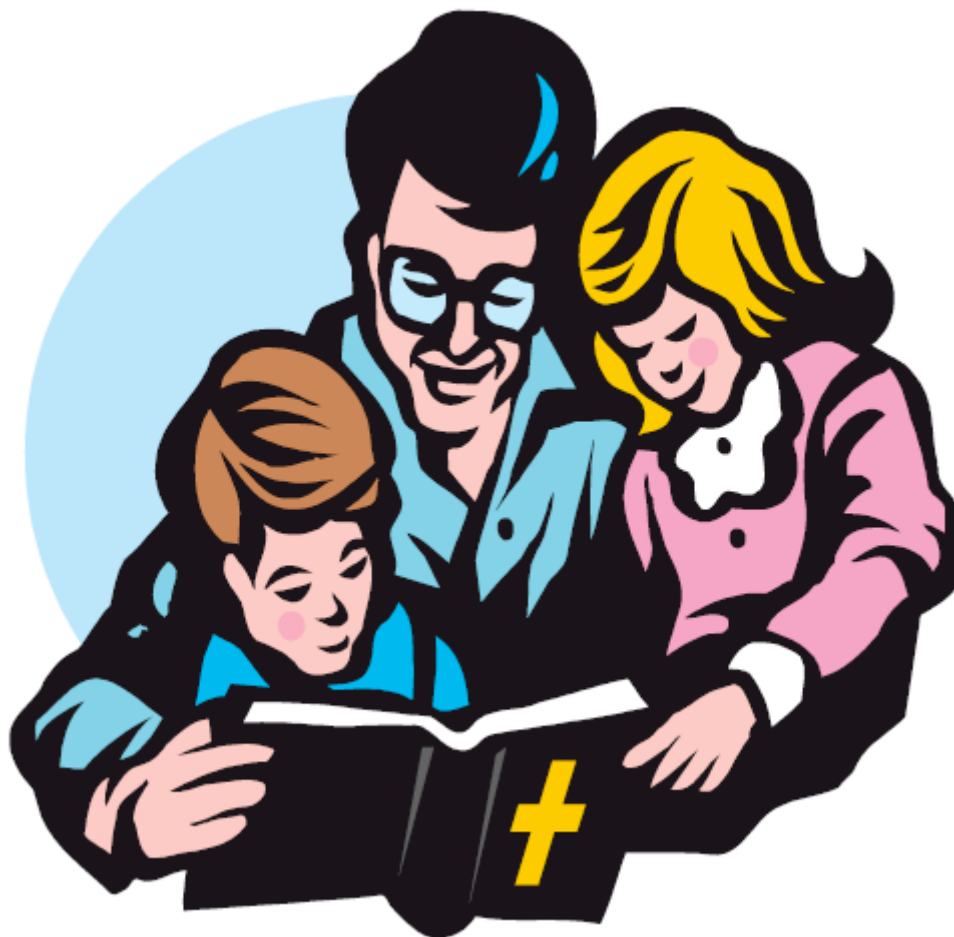
Igaz v. Hamis

- 1. A helyesen kialakított pihenési szokások hozzájárulnak a jobb minőségű, intenzívebb élethez.
- 2. A túlzásba vitt pihenés ártalmas is lehet.
- 3. A szív működése a pihenés és munka közötti egyensúly egyik legjobb példája.
- 4. A testünkben lévő minden egyes sejt a munka és pihenés körforgását követi.
- 5. A pihenés javítja a fizikai teljesítőképességet, de nincs kapcsolatban az értelmi hatékonysággal.
- 6. Heveny gyulladás, mint pl. a tüdőgyulladás, az influenza, de még a közönséges megfázás is, pihenés hatására gyorsabban javul.
- 7. A jó egészséghez szükséges alvás mennyisége nincs kapcsolatban az életkorral.
- 8. Az alvásveszteség teljesen nem pótolható.
- 9. Ha tele gyomorral fekszünk le – még ha 11 órát vagy annál is többet alszunk –, nagy a valószínűsége, hogy fáradtan ébredünk.
- 10. A közvetlenül lefekvés előtt elfogyasztott nehéz étel növeli a véráramba kerülő zsír mennyiségét, megalapozva ezzel az alvás ideje alatt bekövetkező szívinfarktus veszélyét.
- 11. Az élénk testmozgás is jelenthet pihenést annak, aki hosszú órákig tartó szellemi tevékenységben kimerült.
- 12. Az alvás és pihenés megfelelő időszakai, valamint a kiadós testmozgás nélkülözhetetlen a test és az értelem egészségéhez.

(1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12 – igaz 5, 7 – hamis)

A HIT szerepe az ÚJ ÉLETMÓDBAN

***HA MÉG SOHA NEM TETTED EZELŐTT,
KEZDD EL OLVASNI A BIBLIÁT,
ÉS FEDEZD FEL ÜZENETÉT!
NEM FOGSZ CSALÓDNI!
A TE ÉLETEDBE IS ÖRÖMET HOZ!***

BIZALOM AZ ISTENI HATALOMBAN

A „NEW START” életmódprogram utolsó és legjelentősebb lépése a HIT. Láthattuk és érezhettük a NEW START betűszóban található egészségügyi alapelvek fontosságát és hatását.

N – Nutrition (táplálkozás), E – Exercise (testmozgás), W – Water (víz), S – Sunshine (napfény), T – Temperance (önuralom), A – Air (levegő), R – Rest (pihenés), T – Trust in Divine Power (bizalom az isteni hatalomban).

A TELJES EGÉSZSÉG magában foglalja az egész embert. Az értelem jelentős hatással van a testre, és ami hat a fizikai létre, az hat az ember értelmére, lelkére és társadalmi kapcsolataira is. Az emberi lét minden összetevője (test, lélek és értelem) elválaszthatatlan kapcsolatban van egymással. Ha az egyén az ember egészét alkotó összetevők bármelyikét elhanyagolja, az betegséghez vezet.

A HIT már gyermekkorban kifejlődik. Egyike az elsőként megtanult dolgoknak. Mindannyian tapasztaltunk már különböző fokú bizalmatlanságot vagy a hit hiányát. Pedig a hit (vagy bizalom) a gyógyulás legnagyobb lehetősége. Alapvető a túléléshez. Biztonságot ad, a Valakihez való tartozás érzését.

- ✓ *Légy nyitott és ne elégedj meg azzal, amit az életedben idáig tanultál!*
- ✓ *A tanulás egy életen át tartó folyamat, és az új igazságok felfedezése az élet legnagyobb élménye.*
- ✓ *Alaposan vizsgálj meg hitvilágodat és bizonyosodj meg róla, hogy valójában működik-e? (Ad-e békességet, türelmet stb.?)*

ENGEDD, HOGY A HIT IGAZI ÉLETÖRÖMÖT ADJON!

Bizalom az Isteni hatalomban

*A **Biblia** témája: a szerető Teremtő közbelépése, hogy a reménytelen helyzetben lévő emberiségnek*

JELÖLD BE A HELYES VÁLASZT!

Igaz v. Hamis

- 1. A gyógyulás többet rejt magában, mint a fizikai test helyreállítását, magában kell foglalnia az értelmet és a lelket is.
- 2. A bizalom hitünk tárgyának minél alaposabb megismerése által fejlődik.
- 3. A bizalom azáltal erősödik, hogy egyre nyilvánvalóbbá válik annak megbízhatósága, támogatása és gondoskodása, akiben hiszünk.
- 4. A hit nemcsak a gyógyulás szempontjából fontos itt és most, hanem ez az egyetlen reménye az örök életnek.
- 5. A hatékony gyógyulás az ember teljes egészét érinti.
- 6. Az emberi egész bármely részének sérülése, elhanyagolása betegséghez vezet.

Külső világ tevékeny megismerése Pedagógiai Programja

- 7. Az értelem alapvető hatással van a testre, ami pedig hatással van az emberi elmére, a lélekre és társas kapcsolatainkra.
- 8. A hit már gyermekkorban kifejlődik a kisgyermek és a szülők között létrejövő elsődleges bizalmi kapcsolattal.
- 9. A nem megfelelő társadalmi háttér és a megromlott családi kapcsolatok miatt a gyermekekben bizalmatlanság alakul ki.
- 10. Vannak megbízhatatlan dolgok és személyek, amelyek, illetve akik nem méltók a bizalmunkra.
- 11. A hit a legnagyobb lehetőségünk a gyógyulásra, ha felismerjük, hogy egyedül Isten az, aki legbensőbb szükségleteinkről gondoskodhat.
- 12. Ő az, aki alkotott minket és teremtette a világegyetemet, amelyben élünk.
- 13. Krisztus kijelentette, hogy Ő a Feltámadás és az Élet az emberiség számára. A feltámadás és az élet ezen ígéretét ajánlja fel mindazoknak, akik olyannyira bíznak Őbenne, hogy követni készek Őt.

(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 – igaz)